

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH**

Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2011

Kateřina Kušnerová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ŘÍZENÍ

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

**Analýza rozvoje venkovského cestovního ruchu
v České republice**

Vedoucí diplomové práce

Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová

Autorka

Bc. Kateřina Kušnerová

2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina KUŠNEROVÁ**
Osobní číslo: **E09723**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Analýza rozvoje venkovského cestovního ruchu v České republice**
Zadávající katedra: **Katedra řízení**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem práce bude hodnocení podmínek pro nabídky služeb v rámci venkovského cestovního ruchu vzhledem k aktuálním potřebám trhu.

Metodický postup:

Diplomová práce je zaměřena na analýzu podmínek a podpor pro podnikatele při poskytování služeb cestovního ruchu v ubytovacích zařízeních ve venkovském prostoru. V teoretické části bude zmapován pojem venkovský cestovní ruch v českém pojetí a popřípadě v komparaci se zahraničními definicemi. V analytické části se bude autorka věnovat komparaci v čase a prostoru a trendům ve vývoji v počtu ubytovacích kapacit, stravovacích kapacit a doplňkových služeb resp. balíčků a nabídek přes cestovní kanceláře. Dále bude analyzován význam pro regionální rozvoj, vč. popisu způsobů a druhů podpor vč. aktivit místních akčních skupin. V rámci řešení práce budou hodnoceny současné služby, jejich šíře a hloubka, na základě pozorování formou mystery shoppingu budou hodnoceny materiálně technické parametry nabídky, na bázi dotazníkového šetření mezi hosty bude hodnoceno jejich vnímání této nabídky. Na tuto analýzu bude navazovat komparace sledovaných zařízení. V práci budou použity analytické metody historické, logické a komparační s využitím analýzy statistických údajů a primárních dat získaných z pozorování a dotazníkového šetření. Syntéza vyplývající z provedených analýz bude včetně kalkulace finančních dopadů.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Cíle a metodika, 3. Literární přehled, 4. Řešení problematiky, 5. Provedení analýzy, 6. Návrhová část, 7. Závěr, 8. Resumé, 9. Použitá literatura, 10. Přílohy.

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 60 - 70
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- STŘÍBRNÁ, M.: *Venkovská turistika a agroturistika*. Vyd. 1. Praha. Profi-Press 2005 - 65 s. ISBN 80-86726-14-2.
- JANEČKOVÁ, L., VAŠTIKOVÁ, M.: *Marketing služeb*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2001. 180s., ISBN 80-7169-995-0.
- KOTLER, P. - KELLER, K. L.: *Marketing Management*. Prentice Hall; 12 edition. 816 s. ISBN: 978-0131457577.
- PARMOVÁ, D.: *Řízení služeb: přednášky*. 1.vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Zemědělská fakulta, 2004. 96 s., ISBN 80-7040-673-9.
- PAYNE, A.: *Marketing služeb*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 1996. 248 s., ISBN 80-7169-276-X.
- BERÁNEK, J. - KOTEK, P.: *Řízení hotelového provozu*. 3., přeprac. vyd.. Praha : MAG ConsultingGrada Publishing, 2003. 218 s. ISBN 80-86724-00-X.
- PARMOVÁ, D. - PARMOVÁ, D.: *Provoz služeb v cestovním ruchu*. 1. vyd.. - České Budějovice : Jihočeská univerzita, 2003 - 77, 84 s. ISBN 80-7040-611-9.
- HORNER, S. - SWARBROOKE, J.: *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha : Grada, c2003 - 486 s. ISBN 80-247-0202-9.
- COT Business (časopis)
Hotelrevue (časopis)
AHR Forum (bulletin)

Vedoucí diplomové práce: **Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová**
Katedra řízení

Datum zadání diplomové práce: **18. února 2010**

Termín odevzdání diplomové práce: **16. dubna 2011**

prof. Ing. Magdaléna Hrabánková, CSc., prof.h.c.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (25)
370 03 České Budějovice

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 19. března 2010

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Analýza rozvoje venkovského cestovního ruchu v České republice vypracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 30. dubna 2012

.....
Kateřina Kušnerová

Poděkování:

Děkuji paní Dr. Ing. Dagmar Škodové Parmové za odborné vedení, cenné připomínky, rady a pomoc při zpracování diplomové práce.

OBSAH

Úvod.....	10
1 CÍL A METODIKA.....	11
2 LITERÁRNÍ REŠERŠE	13
2.1 Cestovní ruch	13
2.1.1 Definice cestovního ruchu	13
2.1.2 Druhy a formy cestovního ruchu	14
2.2 Venkovský cestovní ruch	18
2.2.1 Historie	18
2.2.2 Venkovská turistika – pojem	18
2.2.3 Formy venkovského CR	20
2.2.4 Turistické regiony v ČR	24
2.2.5 Udržitelný rozvoj venkova a cestovní ruch	25
2.2.6 Trendy v evropském venkovském cestovním ruchu	26
2.2.7 Rozvoj venkovského cestovního ruchu	27
2.2.8 Rozvoj venkovského cestovního ruchu v ČR.....	28
2.2.9 Podpora rozvoje venkova	29
2.2.10 Partnerství a spolupráce.....	29
2.2.11 Destinační management.....	31
2.3 Aspekty podnikání ve venkovském cestovním ruchu.....	33
2.3.1 Právní rámec pro podnikání.....	33
2.3.2 Pojištění	34
2.3.3 Služby pro podnikatele	35
2.3.4 Ekonomické přínosy podnikání ve venkovském cestovním ruchu	35
2.3.5 Organizace působící ve venkovské turistice.....	35
2.3.5 Cestovní kanceláře a jejich produkty	42
3 REGIONÁLNÍ ROZVOJ	44
3.1 Jihočeský kraj.....	44
3.1.2 Charakteristika Jihočeského kraje	44
3.1.3 Program rozvoje Jihočeského kraje.....	46

3.1.3.1	Prioritní osa 6 - Cestovní ruch, přírodní a kulturní atraktivity	47
3.1.4	Finanční nástroje	51
3.1.5	Projekt Rožmberský rok	53
3.2	SWOT analýza Jihočeského kraje.....	54
3.3	Seznam místních akčních skupin – Jihočeský kraj	57
3.4	Činnost MAS – Jindřichohradecko, Českobudějovicko	59
3.4.1	MAS Hlubocko – Lišovsko, o.p.s	59
3.4.2	MAS Sdružení růže	60
3.4.3	MAS Vltava, o.s.	62
3.4.4	MAS Třeboňsko, o.p.s.....	64
3.5	Venkovské atraktivity Jindřichohradecka	66
3.5.1	Přírodní atraktivity.....	66
3.5.2	Kulturně - historické atraktivity	66
3.5.3	Sportovně - rekreační atraktivity	66
3.5.4	Technické atraktivity	66
3.6	Venkovské atraktivity Českobudějovicka.....	67
3.6.1	Přírodní atraktivity.....	67
3.6.2	Kulturně – historické atraktivity.....	67
3.6.3	Sportovně – rekreační atraktivity	67
3.6.4	Technické atraktivity	67
3.7	Nabídka agroturistiky v Jihočeském kraji.....	68
3.7.1	Penzion Mlýnský dvůr.....	68
3.7.2	Dvůr Hamr	70
3.7.3	Angus farma Rančice	72
4	MYSTERY GUEST – průzkum stravovacích zařízení formou pozorování.....	74
4.1	Výsledky průzkumu	75
4.2	Konkrétní výsledky průzkumu.....	79
5	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	86
5.1	Rozbor a vyhodnocení dotazníku.....	86
5.1.1	Rozbor identifikačních údajů respondentů.....	86
5.1.2	Hodnocení ubytovacích a stravovacích služeb v Jihočeském kraji.....	88

5.1.3 Hodnocení úrovně poskytovaných služeb	90
5.1.4 Další části dotazníku.....	92
ZÁVĚR	96
SUMMARY	100
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	101
Seznam tabulek, obrázků a grafů	104
Seznam příloh	105
Přílohy.....	106

ÚVOD

Cestovní ruch v řadě evropských států, Českou republiku nevyjímaje, představuje jedno z nejdynamičtěji se rozvíjejících hospodářských odvětví. Je odvětvím sektoru služeb, které v ekonomikách vyspělých států již zaujímá nadpoloviční až dvoutřetinový podíl. Cestovní ruch jako odvětví má průřezovou povahu, což znamená, že zahrnuje nejrůznější služby a profese, na něž je navíc napojeno na mnoho dalších hospodářských činností. Jeho aktivity mají zvláště významný dopad na takové oblasti ekonomiky, jakými jsou doprava, stavebnictví, kultura, maloobchod a na četná odvětví, vytvářející produkty související s rekreací, nebo poskytující služby pro aktivní využívání volného času.¹

Důležitou součástí cestovního ruchu je i venkovský cestovní ruch, jehož jednotlivé formy – často označované jako šetrné formy cestovního ruchu – nabývají v poslední době významu a jsou podporovány jak světovou organizací cestovního ruchu UNWTO, tak i národními organizacemi cestovního ruchu. Šetrné formy cestovního ruchu představují takový rozvoj cestovního ruchu, který nenarušuje životní prostředí a přispívá k trvale udržitelnému rozvoji územních celků. Mezi šetrné formy cestovního ruchu patří agroturistika, ekoagroturistika a ekoturistika. V širším pojetí sem zařazujeme i cykloturistiku a další aktivity v rámci rozvoje venkovského cestovního ruchu.²

---

¹ LACINA, K. *Research report 1. Partnerství pro cestovní ruch na regionální úrovni*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 6 s. ISBN 978-80-7194-974-9

² KOL. AUTORŮ, Katedra cestovního ruchu VŠE Praha. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007. 8 s. ISBN 80-245-1159-2

1 CÍL A METODIKA

Cílem práce je hodnocení nabídky služeb v rámci venkovského cestovního ruchu vzhledem k aktuálním potřebám trhu.

Diplomová práce je zaměřena na analýzu nabídky služeb cestovního ruchu v ubytovacích zařízeních ve venkovském prostoru. V teoretické části je definován pojem venkovský cestovní ruch v českém pojetí. Analytická část je věnována komparaci v čase a prostoru a trendům ve vývoji počtu ubytovacích a stravovacích kapacit. Dále je analyzován význam pro regionální rozvoj, včetně popisu aktivit místních akčních skupin. Jsou hodnoceny současné služby, jejich kvalita a kvantita, na základě pozorování formou mystery shoppingu jsou hodnoceny materiálně technické parametry nabídky. Na tuto analýzu navazuje porovnání sledovaných zařízení. Následuje průzkum na bázi dotazníkového šetření, které odhalí postoj veřejnosti vůči venkovské turistice, trendy letošní letní sezóny a především hodnocení úrovně ubytovacích a stravovacích služeb na vybrané území.

Výchozí činností bude studium odborné literatury, které poskytne základní znalosti z oblasti cestovního ruchu, venkovského cestovního ruchu, bude zjištěn jeho současný stav v České republice a předpoklady pro rozvoj, formy spolupráce a rámcové aspekty podnikání. V teoretické části dojde k ujasnění základních pojmů.

V práci je využita analýza SWOT. SWOT analýza je marketingový pojem, jedná se o metodu, jejímž základem je klasifikace a ohodnocení jednotlivých faktorů: silných stránek (angl. **Strengths**), slabých stránek (angl. **Weaknesses**), příležitostí (angl. **Opportunities**) a hrozeb (angl. **Threats**). Díky interakci faktorů silných a slabých stránek vůči příležitostem a hrozbám, je možné získat nové informace. Výstupem analýzy SWOT je takové chování, které minimalizuje rizika a nedostatky a maximalizuje příležitosti a silné stránky.

Mystery shopping je celosvětově využívaná metoda výzkumu trhu pro zjištění kvality zákaznických služeb prostřednictvím fiktivních zákazníků (mystery shopperů), kteří sledují úroveň prostředí a obchodní, komunikační a vyjednávací schopnosti personálu.³ V rámci pozorování formou mystery shoppingu bude navštíveno 50 provozoven v Jihočeském kraji, pro šetření byla vybrána oblast Českobudějovicka a Jindřichohradecka. Cílem tohoto pozorování v oblasti poskytování stravovacích služeb je zjistit, jaký je skutečný přístup personálu k zákazníkovi, jejich profesionalita, dovednosti a úroveň poskytované služby. Metoda spočívá v prvotním zformulování požadavků a následné návštěvě jednotlivých zařízení, kde jsou položky formuláře hodnoceny a zkoumány z úhlu pohledu zákazníka – hosta. Pozorování probíhá tajně, aby nedošlo ke zkreslení výsledků – personál se musí chovat běžným způsobem a přirozeně. Na základě získaných výsledků bude vyhodnocen stav gastronomických zařízení na vybraném území. (viz příloha 2)

V práci bude rovněž využita metoda dotazníkového šetření, kde bude zkoumáno vnímání respondentů úrovně ubytovacích a stravovacích služeb v Jihočeském kraji, postoj k venkovské turistice, včetně zobrazení plánovaných letošních dovolených, kde se otázky zaměří na to, zda lidé inklinují více k dovolené na venkově či zahraničním destinacím. Navržený dotazník se skládá ze sedmnácti otázek, z nichž první tři zachycují identifikační údaje respondentů, další čtyři otázky jsou věnovány dotazování na zkušenost s ubytováním a stravováním v Jihočeském kraji, následují čtyři otázky ohledně hodnocení úrovně a kvality poskytovaných služeb. Další čtyři otázky mapují postoj respondenta k venkovské turistice a jeho plány na letošní letní sezónu. Ve dvou posledních otázkách bude pozornost věnována problematice místních akčních skupin a propagaci mikroregionů – výsledky dotazníkového šetření ukáží povědomí respondentů o tomto tématu, které bude v diplomové práci rovněž řešeno. Získané výsledky budou zpracovány a na jejich základě bude vyhodnocen stav ubytovacích a stravovacích zařízení na vybraném území. (viz příloha 4)

---

³ MYSTERY SHOPPING. [online].[cit. 2011-04-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.nms.cz/cz/metody/mystery-shopping>>

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Cestovní ruch

2.1.1 Definice cestovního ruchu

Cestovní ruch se stal již neodmyslitelnou součástí dnešní moderní společnosti. V rámci cestovního ruchu se každoročně dává na celém světě do pohybu obrovské množství lidí, kteří zpravidla ve svém volném čase opouštějí dočasně místa svého stálého bydliště za účelem rekreace, poznání, styku s lidmi a z celé řady dalších důvodů.⁴

Je však nejen stále významnější složkou spotřeby obyvatelstva, ale stále více se stává i výrazným ekonomickým fenoménem. Aby účast na cestovním ruchu mohla být vůbec realizována, je ji třeba zabezpečit širokou škálou ekonomických činností (služeb a zboží).⁵

Definice cestovního ruchu mívají několik složek. Obecně se cestovní ruch definuje jako krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností. Definice zní jednoduše, ale není plně výstižná. Nezahrnuje například lukrativní oblast služebních cest, kde hlavním smyslem cestování je práce, nikoli zábava. Je také nesnadné určit, jak daleko člověk musí cestovat nebo kolik nocí musí strávit mimo domov, abychom jej mohli považovat za turistu. Mezi cestovním ruchem a cestováním existuje nepochybně silná spojitost.⁶

Mnozí lidé nepovažují cestovní ruch za samostatné odvětví, ale za činnost, která je výsledkem služeb jiných odvětví, jako jsou ubytování, stravování a doprava. Jestliže výslovně jde o nějaký průmysl cestovního ruchu, pravděpodobně se skládá ze služeb pořadatelů zájezdů, tj. cestovních kancelářích (touroperátorů), a cestovních agentur

---

⁴ INDROVÁ, J. a kol. *Cestovní ruch*. Praha: Oeconomica, 2009. 7 s. ISBN 978-80-245-1569-4

⁵ INDROVÁ, J. a kol. *Cestovní ruch*. Praha: Oeconomica, 2009. 7 s. ISBN 978-80-245-1569-4

⁶ HORNER S., SWARBROOKE J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2003. 53-54 s. ISBN 80-247-0202-9

(prodejců) a neexistoval až do nástupu moderního cestovního ruchu založeného na souhrnné nabídce více služeb.⁷

Jelikož tedy cestovní ruch zahrnuje mnoho oborů činností, je obtížné jej přesně definovat. Jeho definice se postupem času měnily a vyvíjely.

Definice cestovního ruchu podle UNWTO (United Nations World Tourism Organization) – Světová organizace cestovního ruchu):

Cestovní ruch je činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času a služebních cest (osoba nesmí být odměňována ze zdrojů navštíveného místa). Cestovní ruch je mnohostranným odvětvím, které zahrnuje dopravu, turistická zařízení, poskytující ubytování a stravování, služby cestovních kanceláří a agentur, průvodcovské služby, turistické informační systémy a další infrastrukturu či další služby cestovního ruchu. Odvětví cestovního ruchu patří mezi nejvýznamnější součásti národní i světové ekonomiky.⁸

Dle ATIEST (Mezinárodní sdružení expertů cestovního ruchu) definujeme cestovní ruch jako souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování nebo pohybu osob, přičemž místo pobytu není trvalým místem bydlení a zaměstnání.⁹

2.1.2 Druhy a formy cestovního ruchu

Druhy cestovního ruchu jsou určovány na základě způsobu realizace a formy na základě motivace účasti na cestovním ruchu.

---

⁷ HORNER S., SWARBROOKE J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2003. 54 s. ISBN 80-247-0202-9

⁸ CZECHTOURISM. *Didaktické podklady*. [online].[cit. 2011-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>>

⁹ RYGLOVÁ K. *Cestovní ruch*. Brno: B.I.B.S., a.s., 2005. 6 s. ISBN 80-86575-92-6

Druhy cestovního ruchu:¹⁰

1. dle místa realizace
  - domácí cestovní ruch
  - zahraniční cestovní ruch
  - vnitrostátní cestovní ruch
  - národní cestovní ruch
  - světový cestovní ruch

2. dle vztahu k platební bilanci
  - příjezdový cestovní ruch
  - tranzitní cestovní ruch
  - pasivní cestovní ruch

3. dle délky pobytu
  - krátkodobý
  - dlouhodobý

4. dle způsobu zabezpečení
  - organizovaný
  - neorganizovaný

5. dle způsobu účasti a formy úhrady nákladů na účast
  - volný cestovní ruch (komerční)
  - vázaný cestovní ruch (nekomerční)

---

¹⁰ CZECHTOURISM. *Didaktické podklady*. [online],[cit. 2011-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>>

2.1.3 Formy cestovního ruchu:¹¹

1. **rekreační forma cestovního ruchu** = primární forma cestovního ruchu, spojená s obnovou duševních a fyzických sil účastníka cestovního ruchu,
2. **kulturně – poznávací forma cestovního ruchu** = spojená s rekreační formou, cílem je návštěva historických objektů a kulturních akcí; význam pro úroveň vzdělanosti osob, převládá v příjezdovém cestovním ruchu do České republiky,
3. **lázeňsko-léčebná forma cestovního ruchu** = rekreační a léčebné pobyty v lázních, v České republice význam pro DCR (domácí cestovní ruch) i pro incoming ,
4. **sportovně-rekreační forma cestovního ruchu** = sportovně zaměřené pobyty -> vodní sporty, cykloturistika, lyžování, pěší turistika – Česká republika má jedny z nejkvalitněji značených a udržovaných turistických cest v Evropě,
5. **formy cestovního ruchu spojené s profesními motivy (business tourism)** = např. **kongresová turistika**, aktivity spojené s účastí na veletrzích a výstavách, obchodní cesty a **incentivní turistika** (= turistika za odměnu, za poznáním nebo např. pobyty delegátů hrazené cestovní kanceláří v místě, kde budou později provádět turisty),
6. **seniorská forma cestovního ruchu** = velmi důležitá pro Českou republiku, ve světě má tento typ turistiky značnou dynamiku, senioři jsou vyhledávaná turistická klientela,

---

¹¹ CZECHTOURISM. *Didaktické podklady*. [online].[cit. 2011-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>>

7. **mládežnická forma cestovního ruchu (youth tourism)** = klientela s perspektivou pozdějších opakovaných cest,
8. **venkovská turistika, agroturistika, ekoturistika** = význam regionálně, s ohledem na ekologickou a regenerační funkci pro lidi,
9. **cestovní ruch mimo veřejné formy** = chataři, chalupáři (v České republice velmi časté, je to tradice s kořeny z dob první republiky) nebo bezplatné ubytování u příbuzných a známých,
10. **ostatní formy cestovního ruchu** = náboženská, lovecká, dobrodružná, nákupní, industriální turistika.

Šetrné formy CR¹²

„*Zelený CR*“. V zahraniční literatuře se můžeme setkat s pojmem zelený cestovní ruch, který představuje aktivní formy CR ve volné přírodě a v mírně osídlených oblastech, respektující a chránící přírodu.

„*Alternativní CR*“. Podtrhuje rozdíl mezi cestovním ruchem v malých skupinkách, který respektuje potřeby a zvyky místní komunity, oproti masovému cestovnímu ruchu s jeho negativními vlivy na sociální a kulturní prostředí a na životní prostředí obecně.

Tento druh cestovního ruchu probíhá většinou na venkově, proto řada autorů hovoří o ***venkovském cestovním ruchu***.

---

¹² KOLEKTIV AUTORŮ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2007. 9 s. ISBN 80-245-1159-2

2.2 Venkovský cestovní ruch

2.2.1 Historie

Venkovská turistika není nová záležitost. Již v devatenáctém století se objevoval zájem o rekreaci ve venkovských oblastech. Špinavé prostředí rozvíjejících se průmyslových měst, stres, zrychlující se životní tempo a další negativní vlivy této doby přímo pobízely člověka k rekreaci a odpočinku na venkově. Romantika venkova se promítla i do literární tvorby mnohých tehdejších spisovatelů, čímž byla podtrhována touha lidí po přírodě. V sedmdesátých až devadesátých letech dvacátého století se začala rozvíjet značně odlišná moderní venkovská turistika. Turisté cestují na větší vzdálenosti, jejich počet je mnohem vyšší. Díky soukromým automobilům a mezinárodně dostupnému pronájmu aut se pro ně stávají snadno dostupné i oblasti na periferii dopravních sítí. Cestovní ruch se díky tomu rozvíjí v krajině všeho druhu.

Venkovský cestovní ruch má svého „předchůdce“ například v podobě villegiatur (venkovské šlechtické vily), v dobách soukromého hospodaření na venkově, kdy bylo zvykem trávit letní prázdninové pobyty ve venkovských dvorech. V českých zemích tato možnost v podstatě skončila se zánikem soukromého hospodaření. Na jistou dobu se náhradou staly venkovské chalupy, které si lidé z měst pořizovali, aby sis pobytem na venkově zpříjemnili až příliš dynamický městský život. Tato náhrada však postrádá skutečně venkovskou atmosféru, neboť chalupy zůstávají bez stálé přítomnosti člověka – hospodáře, zvířat a tím venkovského charakteru žití.¹³

2.2.2 Venkovská turistika – pojem

Typickými projevy venkovské turistiky je kladný vztah k přírodě a ke krajině, což je zároveň prioritou tohoto produktu cestovního ruchu, ubytovací zařízení jsou

---

¹³ HRABÁNKOVÁ, M., HÁJEK, T. *Management cestovního ruchu*. České Budějovice: JČU Zemědělská fakulta, 2002. 19-20 s. ISBN 80-7040-580-5

decentralizována a ubytovací kapacita je omezena, čímž se předchází negativním vlivům masového cestování, kdy velké množství turistů na jednom místě devastuje krajinu po celou sezónu, dále je typickým projevem rodinné zázemí, individuální přístup k turistům, zázemí v horských a podhorských oblastech, pronajímání chat a chalup.

Venkovská turistika souvisí především s nízkou hustotou obyvatelstva a otevřeným prostorem s malými sídly obvykle s méně než deseti tisíci obyvateli. Využívání půdy souvisí především se zemědělstvím, lesnictvím a ochranou přírodních lokalit. Společnost má sklon k tradicionalismu (vliv tradičních zvyklostí je často velmi silný).¹⁴

Venkovská turistika se svými specifiky by tedy měla být:¹⁵

- umístěna do venkovských oblastí;
- funkčně venkovská, budovaná na zvláštních rysech venkovského světa (malovýroba, kontakt s přírodou, dědictví minulosti, tradiční zvyky a způsoby);
- venkovská ve svém měřítku, tj. malé budovy, malá sídla, apod.;
- tradiční ve svém charakteru, což znamená, že poroste pomalu a organicky ve spojení s místními rodinami;
- trvale udržitelná;
- složena z mnoha druhů, které umožní komplexní obraz venkovského prostředí, ekonomiky a historie.

Venkovský cestovní ruch umožňuje využít a zhodnotit jedinečnost venkovského prostředí, vytváří nové pracovní příležitosti, napomáhá obnově obce formou získávání finančních prostředků z příjmů za služby cestovního ruchu, umožňuje připravovat stravu pro návštěvníky z místně vypěstovaných zemědělských produktů, má pozitivní

---

¹⁴ STŘÍBRNÁ M. *Venkovská turistika a agroturistika*. Praha: Profi Press, s.r.o., 2005. 9 s. ISBN 80-86726-14-2

¹⁵ STŘÍBRNÁ M. *Venkovská turistika a agroturistika*. Praha: Profi Press, s.r.o., 2005. 9 s. ISBN 80-86726-14-2

vliv na regionální rozvoj, příznivě ovlivňuje platební bilanci obcí a státu a rovněž další rozvoj cestovního ruchu.¹⁶

Cestovní ruch, turistiku na venkově, též rurální turistiku, dělíme na následující dvě skupiny:¹⁷

- Opakované rekreační pobyty: Do této skupiny patří chataření a chalupaření. Jedná se většinou o pobyt ve vlastních či pronajatých chatách či chalupách. Tato forma je zejména u nás velmi rozšířená.
- Jednorázové turistické a rekreační pobyty: Do této kategorie je zahrnována vesnická turistika se svými subprodukty, jako je např.: agroturistika, ekoturistika, ekoagroturistika, cykloturistika, pěší turistika, a další.

2.2.3 Formy venkovského CR

Stěžejní součástí venkovského cestovního ruchu je **agroturistika**, vázaná na zemědělskou prvovýrobu a zemědělské farmy. Pokud se jedná o formu agroturistiky vázanou na ekologické zemědělství, mluvíme o **ekoagroturistice**.¹⁸

Agroturistika, ekoturistika a ekoagroturistika jsou významnými formami venkovského cestovního ruchu. Jsou představované pobyty ve venkovském prostředí (obvykle na rodinných farmách), na nichž turisté poznávají způsob venkovského života v těsném kontaktu s přírodou. Pobyt bývá často spojen s dalšími aktivitami, jako je zejména **cykloturistika**.¹⁹

---

¹⁶ LACINA, K. *Research report 1. Partnerství pro cestovní ruch na regionální úrovni*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 59 s. ISBN 978-80-7194-974-9

¹⁷ RYGLOVÁ K. *Cestovní ruch*. Brno: B.I.B.S., a.s., 2005. 58 s. ISBN 80-86575-92-6

¹⁸ HRABÁNKOVÁ, M., HÁJEK, T. *Management cestovního ruchu*. České Budějovice: JČU Zemědělská fakulta, 2002. 20 s. ISBN 80-7040-580-5

¹⁹ LACINA, K. *Research report 1. Partnerství pro cestovní ruch na regionální úrovni*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 61 s. ISBN 978-80-7194-974-9

Důraz je kladen na ekologický přístup. Eko a agroturistika je chápána jako způsob cestování alternativní k masové turistice. Mezinárodní organizace ECEAT (Evropské centrum pro eko a agroturistiku) sídlí v Nizozemí.²⁰

1. Agroturistika – agroturismus²¹

Specifická forma venkovského cestovního ruchu, která vedle využívání přírody a krajiny venkova je charakteristická přímým vztahem k zemědělským pracím nebo usedlostem se zemědělskou funkcí. Je provozována podnikateli v zemědělské prvovýrobě a slouží jim jako hlavní nebo další zdroj k udržení nebo rozšíření hlavního podnikatelského programu, tj. výroby zemědělských produktů (živočišných nebo rostlinných). Je ideálním typem rodinné dovolené.

Zvláštnost agroturistiky na rodinné farmě spočívá v tom, že turista se volně pohybuje v provozním prostředí zemědělského podnikatele, resp. má možnost se seznámit se vším, co tvoří zemědělskou usedlost. Jde zejména o domácí a hospodářská zvířata (kočky, psy, koně, krávy, prasata, ovce, kozy, drůbež aj.) a hospodářské objekty a movitosti (stáje, chlévy, stodoly, zemědělské stroje, nářadí apod.).

V rámci agroturistiky je ubytování zpravidla poskytováno v zemědělské usedlosti (na rodinné farmě) nebo v rekreačních objektech ve vlastnictví nebo užívání zemědělského podnikatele (chaty, sruby, chalupy, rekreační domky).

Stravování v rámci agroturistiky nabízí široký prostor pro odbyt vlastních výpěstků, resp. výrobků, v podobě surovin (brambory, maso, mléko, zelenina, ovoce) nebo polotovarů. Nabídka se většinou soustřeďuje na stravu a obvyčeje spjaté s vesnicí nebo zemědělstvím. Jako příklad lze uvést biopotraviny ve vazbě na organické zemědělství

---

²⁰ KUČEROVÁ, I. *Ekonomika se zaměřením na cestovní ruch*. Praha: Idea servis, konsorcium, 1997. 128 s. ISBN 80-85970-14-7

²¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2007. 10-11 s. ISBN 80-245-1159-2

nebo typická venkovská strava (opět mléko, brambory, krajová jídla jako kulajda, kyselo, kuba, houbová smaženice) nebo posvícenské slavnosti a zabijačkové hody, vinobraní apod. Hosté si mohou vařit sami nebo se stravovat v místních restauracích a hostincích. Agroturistika je tedy různě chápána a také velmi často různě definována.

Počátky agroturistiky v ČR se datují od roku 1993, kdy prvních 15 farem bylo ochotno a schopno uvítat zahraniční turisty. Následující rok to bylo již 51 zařízení a 800 turistů.²²

*Vnitřní členění:*²³

- volná agroturistika – několikadenní putování od farmy k farmě
- pobytová agroturistika:
  - na tradiční rodinné farmě
  - ve venkovském hotelu nebo penzionu
  - v jakémkoli venkovském ubytovacím zařízení, které splňuje kritéria ochrany životního prostředí
  - ekologicky hospodařící zemědělské usedlosti (certifikované biofarmě)

Agroturismus je rozvíjen zejména v Evropě jako ucelený program. Je modelovým příkladem směřování k udržitelnému rozvoji cestovního ruchu s aspektem ekologickým a sociokulturním a také ekonomickým (finanční přínos pro rezidenty). Pro získání dotací na podnikání v agroturismu je v České republice podnikatel vymezen jako zemědělec, který si „přivydělává“ cestovním ruchem (nadpoloviční většina jeho příjmů pochází ze zemědělské činnosti), jeho kapacita pro ubytování by neměla přesahovat 12 lůžek. Toto kritérium převzaté z ECEAT by v České republice mohlo být v budoucnu doplněno o kritérium, které by více vystihovalo pozitivní vliv této podnikatelské aktivity na tvář krajiny, na proces vytváření hodnotné kulturní krajiny. Třetina podpory

---

²² RYGLOVÁ K. *Cestovní ruch*. Brno: B.I.B.S., a.s., 2005. 60 s. ISBN 80-86575-92-6

²³ LACINA, K. *Research report 1. Partnerství pro cestovní ruch na regionální úrovni*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 62 s. ISBN 978-80-7194-974-9

agroturismu jde v ČR z fondu Ministerstva pro místní rozvoj ČR, dvěma třetinami se podílí Ministerstvo zemědělství ČR.²⁴

2. Ekoagroturistika – ekoagroturismus

Je turistika na ekologicky hospodařících farmách produkujících bioprodukty, které jsou umístěny ve zdravotně příznivém životním prostředí. Ekologická farma nepoužívá při výrobě, pěstování rostlin a chovu zvířat žádné syntetické chemikálie, hnojiva, hormonální přípravky, umělá barviva či konzervační látky. Produkty ekologického zemědělství podléhají přísné kontrole a splňují mezinárodní standardy a mohou používat ochrannou známku BIO. Podstatným znakem ekoagroturistiky je nejen sejetí turisty s farmářskou rodinou, ale i účast na zemědělských pracích a konzumace produktů jejich ekologického zemědělství.²⁵

3. Ekoturistika

Je nejčastěji vymezována jako cestovní ruch zaměřený na poznávání přírody a orientovaný především na poznávání přírodních rezervací, národních parků, chráněných krajinných oblastí a dalších přírodních krás tak, aby nebyly cestovním ruchem narušovány. Rozvíjí se především v krajinářsky a přírodně hodnotných oblastech s trasami pro jedno a vícedenní pochody.²⁶

Blízkými termíny jsou udržitelný CR a odpovědný CR, přírodně orientovaný CR. Pro ekoturismus jsou typické ekoturistické aktivity - podle různé klasifikace více než 80 různých aktivit s relativně malým vlivem na ekosystém: pěší turistika, fotografování,

---

²⁴ PÁSKOVÁ M., ZELENKA J. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. ČR: MMR, 2002. 14 s.

²⁵ KOLEKTIV AUTORŮ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2007. 11 s. ISBN 80-245-1159-2

²⁶ KOLEKTIV AUTORŮ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2007. 12 s. ISBN 80-245-1159-2

pozorování volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, jízda na kajaku, účast na kulturních akcích, montanistika, cykloturistika, dílny hlubinné ekologie, survival, pozorování ptactva aj. Cílem návštěvníků jsou často ekosystémy s harmonickým sepětím flóry a přírodní scenérie.²⁷

4. **Cykloturistika**²⁸

Představuje aktivní cestování zaměřené na poznávání přírodních a společenských zajímavostí v určité oblasti na kole, nejčastěji pomocí speciálně upraveného (trekingového nebo horského) cestovního kola. Pro účely cestovního ruchu dochází často ke kombinaci dopravy (vlak, jízda na kole), pro cyklisty jsou poskytovány speciální servisní služby apod. Cyklistika je podporována budováním nových cyklotras a cyklostezek.

2.2.4 **Turistické regiony v ČR**

Pro lepší orientaci turistů je území České republiky rozděleno do 17 turistických regionů. Rozdělení nekopíruje institucionální hranice, ale klade důraz na příbuznou turistickou nabídku. Nejnavštěvovanějším regionem je hlavní město Praha. Každý region je zcela jiný a všechny poskytují bohaté a rozmanité spektrum turistických aktivit.²⁹

Turistické regiony:

- Český ráj,
- Český sever,

---

²⁷ PÁSKOVÁ M., ZELENKA J. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. ČR: MMR, 2002. 75 s.

²⁸ KOLEKTIV AUTORŮ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2007. 12 s. ISBN 80-245-1159-2

²⁹ CZECHTOURISM. *Turistické regiony v České Republice*. [online].[cit. 2011-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.com/what-to-see/Tourist-regions.aspx>>

- Jižní Čechy,
- Jižní Morava,
- Krkonoše,
- Okolí Prahy,
- Plzeňsko,
- Praha,
- Severní Morava a Slezsko,
- Severozápadní Čechy,
- Střední Morava,
- Východní Čechy,
- Vysočina,
- Západočeské lázně,
- Šumava.

2.2.5 Udržitelný rozvoj venkova a cestovní ruch

V dnešní moderní společnosti je kladen důraz na orientaci na udržitelný rozvoj. Trvale udržitelný rozvoj stojí na třech základních pilířích. Prvním je udržitelný ekonomický rozvoj, druhým je udržitelný sociální rozvoj a posledním udržitelná ochrana životního prostředí. Rozvoj venkova založený na těchto předpokladech je obtížný. K rozvoji venkova přispívá mimo jiné i venkovská turistika, ve které se prolíná náplň všech tří pilířů – hospodářský rozvoj spojený s rostoucími příjmy obyvatel, rozvoj lidské společnosti, kultury, zdraví, vzdělání, apod. a samozřejmě potřeba zachovávat na dobré úrovni vše, co poskytuje příroda a krajina.

Současný cestovní ruch ve světě i v České republice má však mnoho neudržitelných trendů – roste počet návštěvníků, neregulovaně roste infrastruktura cestovního ruchu, cestuje se na větší vzdálenosti a tím se cestovní ruch geograficky rozšiřuje a zvyšuje se počet aktivit, které mají výrazný dopad na životní prostředí. Naproti tomu lze zaznamenat i pozitivní trendy, například rostoucí aktivity EU, OSN a mezinárodních

organizací cestovního ruchu, podpora udržitelného rozvoje, podpora vhodných forem cestovního ruchu, ekocertifikace, atd.

Na rozvoj venkovského cestovního ruchu je zaměřena řada projektů financovaných Evropskou unií v rámci tzv. Framework programmes. Jedná se například o Evropský výzkumný projekt (European Research Project) nazývaný „Making Agriculture Sustainable“ (MAS) a dále o projekty „Capitalisation of Research Results on the Multifunctionality of Agriculture and Rural Areas“, případová studie o vztazích mezi udržitelným rozvojem socioekonomického vlivu s označením „The Socio-Economic Impact of Rural Development Policies“ a další.³⁰

2.2.6 Trendy v evropském venkovském cestovním ruchu

V oblasti turistiky se projevuje několik základních trendů:³¹

1. Mění se věková struktura populace a tím i zákazníků: Velkou skupinu tvoří lidé ve věku 60 a více let. Řada subjektů cestovního ruchu se tomuto trendu přizpůsobuje. Jsou nabízeny zájezdy pro seniory, zvláště upravené autokary a letadla a různé slevy. Tento trend má příznivý vliv na rozvoj venkovského cestovního ruchu.
2. Mění se struktura domácností: Zvyšuje se počet domácností nerodinného typu a počet lidí, kteří žijí samostatně.
3. Mění se společenské a kulturní zvyklosti obyvatel Evropy, Severní Ameriky a dalších kontinentů: Lidé upřednostňují své fyzické zdraví, kondici a vzhled, zdravý životní styl, více se snaží aktivně využívat svůj volný čas. Venkovský cestovní ruch jim k tomu nabízí ideální příležitosti.
4. Turisté kladou stále větší nároky na nabízené služby: Nabídka podnikatelů v cestovním ruchu obsahuje různé doplňkové služby (kromě dopravy, ubytování

---

³⁰ LACINA, K. *Research report 1. Partnerství pro cestovní ruch na regionální úrovni*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 57 – 58 s. ISBN 978-80-7194-974-9

³¹ LACINA, K. *Research report 1. Partnerství pro cestovní ruch na regionální úrovni*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 69 s. ISBN 978-80-7194-974-9

a stravování). Tyto doplňkové služby jsou poskytovány i ve venkovském cestovním ruchu.

5. Kritéria pro rozhodování turistů – přírodní památky, kulturní památky, úroveň dopravní infrastruktury, možnosti aktivního využívání volného času a stav životního prostředí. Tento trend vede k mnohem rychlejší výstavbě například tenisových kurtů, cyklotras, půjčoven kol, lodí, atd. V agroturistice se upřednostňuje zejména hippoturistika, rybaření a výroba bio produktů.

2.2.7 Rozvoj venkovského cestovního ruchu³²

Orientace na rozvoj venkovského cestovního ruchu nachází stále více odraz v rozvojových strategiích celých venkovských mikroregionů, které jsou zaměřeny na uskutečňování cílů obsažených v programech rozvoje venkova konkrétních obcí tvořících na úrovni mikroregionů specifická sdružení. Dosavadní zkušenosti prokázaly, že se v rámci mikroregionů mohou úspěšněji než v případech jednotlivých municipalit vypracovávat i projekty venkovského cestovního ruchu. Jednou z velkých předností takto pojatého cestovního ruchu je skutečnost, že pomáhá stabilizovat osídlení venkova. Jedná se o formu podnikatelských aktivit, která je schopna vytvářet nová pracovní místa – a tím částečně ve venkovských oblastech řešit problematiku nezaměstnanosti. Venkovský cestovní ruch v neposlední řadě tak přispívá k žádoucímu udržitelnému rozvoji venkovských regionů.

V evropských státech fungují programy rozvoje venkova, které mají tyto cíle: zvýšení atraktivity venkova z pohledu celkového vybavení, nabídky pracovních míst a bydlení, zastavení, případně omezení migrace zdejšího obyvatelstva do měst, funkční využití nevyužívaných a často chátrajících objektů, zamezení chátrání návsi jako ústředních prostorů vesnic, dobudování soukromých a veřejných zařízení občanské vybavenosti, celkové zlepšování stavu životního prostředí v interiéru vesnice i blízké krajiny.

---

³² LACINA, K. *Research report 1. Partnerství pro cestovní ruch na regionální úrovni*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 61 s. ISBN 978-80-7194-974-9

2.2.8 Rozvoj venkovského cestovního ruchu v ČR

V České republice existují vhodné předpoklady pro úspěšný rozvoj venkovského cestovního ruchu. Podle údajů Ministerstva pro místní rozvoj ČR jsou cca tři pětiny území České republiky vhodné pro rozvoj cestovního ruchu a rekreaci. Optimální jednotka pro projekty zaměřené na rozvoj venkovského cestovního ruchu je mikroregion, jehož znaky je malý počet obyvatel, zhruba tři tisíce a více obyvatel a tím pádem i nízká hustota osídlení. Mikroregion je vlastně seskupení určitého počtu obcí, což je velmi vhodný způsob řešení rozvoje venkovského cestovního ruchu proto, že lze díky němu zachovat venkovský styl života ve velmi malých obcích, které mají často špatnou dopravní dostupnost, nedostatečný počet zdravotnických zařízení, škol, atd. Problémem je migrace lidí z venkova do měst, stárnutí venkovského obyvatelstva, vyliďňování obcí. Díky tomuto dochází k narušování venkovského prostředí a specifické identity jeho původních obyvatel.

Negativním jevem je někdy i stav venkovské zástavby, nedostatečná údržba návsi, zeleně, komunikací, zanedbávání kulturního dědictví (např. lidového stavitelství). Naopak v mnoha obcích se na tyto faktory dbá a je zřetelná snaha o zachování specifických prvků venkovského života.

Mezi zvláště závažné překážky rozvoje venkova patří nedostatečná moderní infrastruktura, nízký počáteční kapitál většiny investorů a zhoršená dostupnost úvěrů a záruk. V některých oblastech se k nim přidávají další problémy, jako je jejich dosti značná geografická vzdálenost od hlavních regionálních center a zvýšené náklady na dopravu spojené s nákupem a prodejem produktů.³³

---

³³ LACINA, K. *Research report 1. Partnerství pro cestovní ruch na regionální úrovni*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 74 s. ISBN 978-80-7194-974-9

2.2.9 Podpora rozvoje venkova

Programovací období 2007 – 2013 poskytuje pro Českou republiku vysoké částky na rozvoj cestovního ruchu, v příštím to bude méně, protože národní ekonomika bude postupně rozdílly zmenšovat, tzn., že finanční podpora bude menší. Finanční zdroje pro rozvoj venkova a cestovního ruchu plynou také ze strukturálních fondů Evropské unie. Tyto zdroje se dělí na tzv. operační programy. Pro cestovní ruch jsou v tomto období relevantní tyto programy: Integrovaný operační program, Regionální operační programy, Programy příhraniční spolupráce a Program rozvoje venkova. V roce 2010 byl schválen Národní program podpory cestovního ruchu na roky 2010 – 2013.

2.2.10 Partnerství a spolupráce³⁴

MAS – Místní akční skupiny jsou společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, **metodou LEADER** (Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale neboli Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku).

Základní principy metody LEADER:

- přístup zdola nahoru – o budoucnosti regionu rozhodují lidé žijící a pracující v území, znající jeho tradice a potřeb,
- partnerství veřejných a soukromých subjektů,
- místní rozvojová strategie,
- integrované a vícesektorové akce,
- inovativnost – nalézání nových řešení problémů venkovských regionů,
- síťování – výměna zkušeností mezi skupinami LEADER,

---

³⁴ VENKOV. *Místní akční skupiny*. [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>>

- spolupráce – společné projekty MAS v rámci státu, EU a dalších zemích.

Metoda LEADER byla v České republice známá už od 90. let minulého století. První MAS u nás začaly vznikat v roce 2002 v souvislosti s Programem obnovy venkova. Další příležitostí pro MAS byl Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství v programovém období 2004–2006 (LEADER+), který byl spolufinancován Evropskou unií, a dále samostatný národní program LEADER ČR financovaný výhradně ze státního rozpočtu ČR, který byl vypisován v letech 2004–2008, jako roční dotační program Ministerstva zemědělství. Od r. 2007 je LEADER jednou z Os Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 13, konkrétně Osy IV. LEADER.

Základní parametry MAS:

- geograficky homogenní území,
- počet obyvatel od 10 000 do 100 000 mimo města s počtem obyvatel větším než 25 000,
- hustota obyvatel do 150 obyvatel/km²,
- účast zástupců veřejné správy v MAS je maximálně 50% (týká se i řídicího orgánu), druhá polovina je tvořena zástupci podnikatelů a neziskových organizací,
- účast zástupců veřejné správy v MAS je maximálně 50% (týká se i řídicího orgánu), druhá polovina je tvořena zástupci podnikatelů a neziskových organizací,
- MAS dle Programu rozvoje venkova může být obecně prospěšná společnost podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů, občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, zájmové sdružení právnických osob podle § 20, písm. f) zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (Občanské sdružení podle §829 zákona č. 40/1964 Sb. místní akční skupinou být nemůže),

- členové MAS musí mít v daném mikroregionu bydliště, sídlo, nebo v něm musí působit,
- MAS musí mít stanoven statut, stanovy, organizační řád, strukturu a být registrována u MV ČR,
- MAS musí projednat a schválit strategii pro území dané MAS,
- fungování metodou LEADER.

V České republice existuje cca 150 MAS, které se sdružují v seskupení nazývané Národní síť Místních akčních skupin ČR, o.s. Cílem NS MAS ČR je především podporovat činnost místních akčních skupin, rozvíjet jejich vzájemnou spolupráci a přenos zkušeností.³⁵

Mikroregion je geograficky ohraničené území, které má určité vlastnosti (přírodní, kulturní,...). Je to zároveň i dobrovolné sdružení obcí a měst, jehož účelem je společný rozvoj území a společné řešení problémů. Oblastmi činnosti mikroregionů je obvykle oblast sociálních věcí, péče o životní prostředí, místní doprava, školství, kultura a místní cestovní ruch.

2.2.11 Destinační management

Význam cestovního ruchu je stále více spojován s přímým rozvojem regionů. Jednou z disciplín, které mohou nastartovat regionální rozvoj, je aplikace destinačního managementu a marketingu. K rozvoji destinačního řízení je nutné využívat zahraničních zkušeností. V České republice se destinační řízení začalo uplatňovat po roce 2000.³⁶

---

³⁵ NÁRODNÍ SÍŤ MAS ČR. [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.nsmascr.cz/index.php?id=o_nas.html>

³⁶ HESKOVÁ, M. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006. 152 s. ISBN 80-7168-948-3

Destinační management je často definován jako soubor technik, nástrojů a opatření používaných při koordinovaném plánování, organizaci, komunikaci, rozhodovacím procesu a regulaci cestovního ruchu v dané destinaci. Jeho produktem bývají především udržitelné a konkurenceschopné produkty turismu, společně sdílené logo, značka kvality, společný informačně rezervační systém, společná tvorba cenové politiky, společné provádění marketingového výzkumu a sběru dat z oblasti cestovního ruchu, rozvoj partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem, jakož i podpora profesních spolků, sdružení a organizací. Destinační management často bývá označován za nejvyzrálejší formu řízení cestovního ruchu uskutečňovanou ve vyspělých destinacích.³⁷ Nároky účastníků cestovního ruchu na komplexnost turistických produktů neustále rostou. Snahou regionu by tedy nemělo být pouze informovat potenciální návštěvníky formou propagačních materiálů o regionu, ale najít odvahu ke koncentraci sil pro společný rozvoj, organizaci a aktivní prodej svých klíčových konkurenčních výhod. Touto cestou vznikají destinace, nabízející klientovi perfektně zorganizovaný řetězec služeb odpovídající jeho volbě, který zahrnuje celý proces od informace a pohodlnou rezervaci přes bezchybný průběh pobytu až po návrat domů.³⁸

Bieger (2008) uvádí, že destinací rozumíme „geografický prostor (místo, region, stát), který si host (nebo segment) volí jako svůj cíl cesty“.³⁹

Mezi přínosy destinačního managementu patří posílení efektivního marketingu, zapojení subjektů do aktivit CR, trvale udržitelný rozvoj, hlubší porozumění CR, systematický a komplexní rozvoj, zlepšení komunikace zájmových skupin, optimální využití zdrojů, podpora ze strany místních obyvatel, zvýšení kvality produktů CR.⁴⁰

---

³⁷ LACINA, K. *Research report 1. Partnerství pro cestovní ruch na regionální úrovni*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 77 s. ISBN 978-80-7194-974-9

³⁸ FELLEGIÓVÁ E. *Destinační management*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2008. 8 s. ISBN 978-80-7394-102-4

³⁹ FELLEGIÓVÁ E. *Destinační management*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2008. 10 s. ISBN 978-80-7394-102-4

⁴⁰ FELLEGIÓVÁ E. *Destinační management*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2008. 9 s. ISBN 978-80-7394-102-4

2.3 Aspekty podnikání ve venkovském cestovním ruchu

Existuje mnoho důvodů, proč lidé přemýšlejí o založení vlastního podniku, o živnosti, která je uživí. Osobní nezávislost, potenciální zisk, příležitost dělat něco, co má člověk rád, či splnit si svůj sen. Tajemství úspěchu spočívá v tom – dokázat odhadnout co hosté chtějí, čím je překvapit, co dělat lépe a levněji, než ti druzí. Velmi důležitá je i image, kterou si podnikatel vybuduje.⁴¹

Podnikat ve venkovském cestovním ruchu mohou nejenom pracovníci v zemědělství a majitelé farem, ale i lidé bydlící na venkově nebo vlastníci chalupu či zemědělskou usedlost určenou k rekreaci. Společným impulsem pro zahájení podnikání v této oblasti by měla být chuť rozšířit své aktivity s cílem zlepšení hospodářské činnosti nebo zhodnocení své nemovitosti. Hned na počátku je však nutné si uvědomit, že na svých aktivitách okamžitě nezbohatneme, ale výsledky snažení se mohou ukázat až po několika letech podnikání.⁴²

2.3.1 Právní rámec pro podnikání⁴³

- **Obchodní zákoník** – určuje objekty a subjekty obchodně-právních vztahů a vymezuje pojem „podnikání“, upravuje vztahy a vyjasňuje kapitálové vztahy s tím související.
- **Živnostenský zákon** – základní právní norma pro oblast podnikání, upravuje podmínky pro získání živnostenského oprávnění - ubytovací služby, hostinská činnost, vymezuje obsah živnostenského oprávnění, charakterizuje podmínky

---

⁴¹ MLEJNKOVÁ L. *Služby společného stravování*. Praha: Oeconomica, 2005. 51 s. ISBN 80-245-0870-2

⁴² KOLEKTIV AUTORŮ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: VŠE, 2007. 45 s. ISBN 80-245-1159-2

⁴³ STŘÍBRNÁ M. *Venkovská turistika a agroturistika*. Praha: Profi Press, s.r.o., 2005. 46 - 47 s. ISBN 80-86726-14-2

podnikání, neoprávněné podnikání, živnostenskou kontrolu, ukládání pokut za nedodržení podmínek, aj.

- **Občanský zákoník** – definuje smlouvu o ubytování, odpovědnost za škodu způsobenou hostům ztrátou věcí uložených v místnostech, kde jsou ubytováni
- **Zákon o dani z příjmů** – důležitý zákon, řeší daň z příjmů fyzických a právnických osob, daň ze závislé činnosti.
- **Zákon o dani z přidané hodnoty** – odvádějí plátcí, jejichž obrat přesáhl 1 milion Kč, ubytovací služby mají daň 5%, stravovací služby 19%.
- **Zákon o dani silniční** – pro všechny podnikatele, kteří užívají vozidlo pro svou podnikatelskou činnost a odepisují vozidlo jako hmotný statek nebo cestovné do nákladů.
- **Zákon o dani z nemovitosti**
- **Zákon o místních poplatcích** – důležitý zákon, neboť poplatky za ubytovací kapacity v rekreačních zařízeních a poplatky za rekreační pobyt se bezprostředně promítají do cen za ubytování a jsou jejich neovlivnitelnou částí.
- **Zákon o správních poplatcích, Zákon o soudních poplatcích**
- **Zákoník práce** – vztahy zaměstnavatel – zaměstnanec, řada ustanovení o právech zaměstnanců, bezpečnosti práce, ochranných pracovních pomůckách.
- **Zákon o pojistném na všeobecném zdravotním pojištění**
- **Zákon o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti**

2.3.2 Pojištění

Podnikatelé ve venkovském cestovním ruchu, zejména podnikatelé v agroturistice by měli věnovat zvýšenou pozornost pojištění, neboť nešťastný úraz turistu, který o zemědělství přirozeně nic neví, by mohl provozovatele zatížit doživotními rentami. Podnikatelé jsou pojištěni odpovědnosti za škodu, lze rozšířit o pojištění za stravovací a ubytovací služby, vhodné je i nadstandardní úrazové pojištění. Pojistná částka je v závěru zahrnuta do konečné ceny produktu

2.3.3 Služby pro podnikatele

Ve všech hospodářsky vyspělých zemích, tedy i u nás, existuje systém služeb pro podnikatele. Jedná se o poradenské, informační a vzdělávací služby, které podnikatelé využívají při rozhodování o základních věcech, jako je například, zda začít podnikat, zde firmu rozšířit, atp. Mezi služby pro podnikatele řadíme i výstavy a veletrhy.

2.3.4 Ekonomické přínosy podnikání ve venkovském cestovním ruchu

Přínosy venkovského cestovního ruchu mají poměrně široký záběr. Samozřejmě na prvním místě je hledisko ekonomické, ale nelze opomíjet i pozitivní dopady společenské a kulturní a zejména pak regionální rozměr problematiky. K dispozici jsou zatím především zahraniční zkušenosti, popsané např. ve studii OECD z roku 1994 „Tourism Strategies and Rural Development“. Z této studie, která hodnotí zhruba čtyřicetileté období rozvoje cestovního ruchu ve venkovských oblastech zemí OECD (venkov představuje cca 75% území členských zemí), vyplývá, že venkovský cestovní ruch umožňuje: udržet pracovní místa, vytvářet nová pracovní místa, rozmanitost pracovních příležitostí, zachování služeb, podporu zemědělských hospodářství (rodinných farem), podporu lesního hospodářství, ochranu a tvorbu krajiny, rozvoj menších obcí, rozvoj umění a řemesel, zajištění kulturního vyžití, ochranu přírody, záchranu historických staveb a území, zlepšovat životní prostředí, rozvoj rybářských obcí, průnik nových myšlenek a iniciativ do venkovské společnosti.⁴⁴

2.3.5 Organizace působící ve venkovské turistice

Státní správa a veřejný sektor:

- Ministerstvo pro místní rozvoj („Program obnovy venkova“),
- Ministerstvo zemědělství,

---

⁴⁴ KOLEKTIV AUTORŮ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: VŠE, 2007. 61 s. ISBN 80-245-1159-2

- CzechTourism - Česká centrála cestovního ruchu.

Neziskový sektor: neziskové organizace, nadace:

- ECEAT – Evropské centrum pro agroturistiku,
- Klub českých turistů,
- Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu,
- Svaz podnikatelů ve venkovské turistice agroturistice v ČR.

2.3.4.1 CzechTourism – Česká centrála cestovního ruchu

Je státní příspěvkovou organizací Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Byla zřízena v roce 1993 za účelem propagace ČR jako atraktivní turistické destinace na zahraničním a od roku 2003 také domácím trhu. Významnými partnery agentury jsou při této propagaci domácí turistické regiony, města a obce i podnikatelské subjekty. CzechTourism se v rámci podpory příjezdového a domácího cestovního ruchu zaměřuje zejména na propagaci konkrétních oblastí cestovního ruchu, kterými jsou lázeňství, česká gastronomie, kongresová a incentivní turistika a golfová turistika, ale i další témata: bohatství historie, zážitková a aktivní dovolená. Kromě těchto zmíněných oblastí CzechTourism dlouhodobě propaguje v domácím cestovním ruchu regionální akce, které byly vybrány ve spolupráci se zástupci krajů.⁴⁵

2.3.4.2 EUROGITES – Evropský svaz turistiky a dovolené na venkově

Evropská instituce věnující se podpoře venkovské turistiky. Sídlo má ve Štrasburku a cílem je vzájemná spolupráce v oblasti agroturistiky pro všechny země Evropy. Činnost sdružení je v oblasti poradenství, informatiky, vzdělávání, technické i organizační činnosti. Mezi hlavní cíle patří vytvoření jednotného informačního systému, jednotného systému kritérií kvality, pomoc a spolupráce zejména východoevropským zemím v technické oblasti.⁴⁶

⁴⁵ CZECHTOURISM. [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/>>

⁴⁶ RYGLOVÁ K. *Cestovní ruch*. Brno: B.I.B.S., a.s., 2005. 62 s. ISBN 80-86575-92-6

2.3.4.3 ECEAT – Evropské centrum pro ekoagroturistiku

Počátky ECEAT jsou v roce 1993, kdy byla organizace stejného jména založena v Nizozemí jako nástroj pro realizaci prvního rozvojového projektu financovaného nizozemskou vládou v České republice, v Maďarsku a Polsku. Realizace projektu se zúčastnil Michal Burian a Tomáš Zídek, později i Jan Dvorský. ECEAT byl jako samostatný subjekt založen v roce 1994 Michalem Burianem v podobě Nadace ECEAT, se změnou zákona nadace ukončila činnost a bylo založeno stejnojmenné občanské sdružení, jež je aktivní do současné doby. V roce 2009 oslavil ECEAT 15 let od svého založení.

Právní forma občanského sdružení lépe odpovídá cílům ECEAT. Od počátku 90. let byl ECEAT jedinou organizací v ČR, jež se zabývala mj. rozvojem tzv. agroturistiky (cestovní ruch ve spojení s farmami) či ekoagroturistiky (cestovní ruch ve spojení s ekologicky hospodařícími farmami). ECEAT má na rozvoji těchto oborů v České republice zcela zásadní podíl. V roce 1997 vznikl dnešní Svaz venkovské turistiky, jemuž řadu let ECEAT zajišťoval sekretariát. S nástupem Ing. Petra Nováka do čela Svazu počátkem století se ECEAT mohl začít plně věnovat svému původnímu zaměření, tj. rozvoji udržitelného (šetného) cestovního ruchu a příbuzným oborům. Venkovským cestovním ruchem se dnes zabývá především Svaz venkovské turistiky, jemuž ECEAT předal svůj produkt Prázdniny na venkově. V letech 2004 - 2009 zajišťoval ECEAT sekretariát mezinárodní organizaci ECEAT Internacionál, jejímž je členem. Dnes se ECEAT věnuje především rozvoje systému ECEAT Quality Label dlouhodobému projektu Stezky dědictví, programu rozvoje regionální gastronomie.

Mezi produkty ECEAT patří:

Stezky dědictví (Haritage Trails)

GREENWAYS (Zelené stezky)

Vinařské stezky na Jižní Moravě

Prázdniny na venkově

Stezky dědictví

Projekt Stezky dědictví klade za cíl zprostředkovat domácím i zahraničním návštěvníkům ty nejlepší zážitky z naší regionální gastronomie, to nejlepší z našeho gastronomického dědictví. Stezky dědictví představují restaurace, jež mají v nabídce regionální speciality, ať už se jedná o jídla lidová, o jídla z měšťanské kuchyně, jídla ovlivněná tradicemi sousedních národů nebo moderní kreace s využitím tradičních surovin. Své místo zde mají také jídla považovaná za národní klenoty, mezi něž patří svíčková nebo pečeně, zelí a knedlík. A pochopitelně výtečné nápoje z domácí produkce, ať už jde o nápoje nealkoholické, nebo pivo a víno, ale lze najít i něco ostřejšího. Odborníci vyhledávají a prověřují restaurace podle kritérií Stezek dědictví, ať už jde o rázovité lidové hostince nebo elegantní restaurace, kde se nabízí vysoká gastronomie – haute cuisine.⁴⁷

GREENWAYS – Zelené stezky

Zelené stezky Greenways je asistenční a grantový program Nadace Partnerství. Jeho prostřednictvím nadace poskytuje pomoc a podporu organizacím a projektům přispívajícím k udržitelnému rozvoji podél stezek a přírodních koridorů. Cílem programu je rovněž vytvořit síť organizací a projektů, které si mohou navzájem vyměňovat zkušenosti a spolupracovat jak mezi sebou, tak s partnerskými organizacemi doma i v zahraničí. Zelené stezky jsou trasy, komunikace nebo přírodní koridory, využívané v souladu s jejich ekologickou funkcí a potenciálem pro sport, turistiku a rekreaci. Přinášejí užitek v oblasti ochrany přírody a kulturního dědictví, zlepšují možnosti pro dopravu, rekreaci a turistiku, jsou výzvou k zdravějšímu životnímu stylu a udržitelnému využívání místních zdrojů. Zelené stezky vedou občany, zastupitele, úřady a podnikatele ke společnému plánování a zlepšování života v jejich obci a komunitě.

---

⁴⁷ STEZKY DĚDICTVÍ. [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.stezky-dedictvi.cz/stezky-dedictvi-projekt/>>

Program Zelené stezky Greenways se zaměřuje na projekty, které v sobě integrují řešení několika oblastí, s cílem zlepšení kvality života obyvatel měst i obcí.⁴⁸

Hlavní témata programu jsou:

- místní a regionální rozvoj,
- šetrná a bezpečná doprava,
- šetrná turistika,
- ochrana přírodního a kulturního dědictví,
- zdravý životní styl.

Vinařské stezky na Jižní Moravě

Projekt **Moravské vinařské stezky** je dlouhodobý projekt rozvoje vinařství a udržitelné venkovské turistiky na jižní Moravě, který má za cíl ochranu krajiny a přírody, zachování a obnovu kulturního dědictví, rozvoj šetrné turistiky, motivaci a odbornou přípravu místních lidí a zachování a rozvoj malých vinařů a jejich sklepů. Od roku 1999 je postupně realizován ve spolupráci s 280 vinařskými obcemi a mnoha dalšími partnery. Každá z 10 vinařských oblastí má svůj vlastní okruh vinařských stezek. Všechny okruhy jsou propojené páteří Moravskou vinnou stezkou. Návštěvníkům se tak nabízí možnost výběru z jednodenních i vícedenních výletů za poznáním folklóru, vína a památek, a to na trase celkem 1 200 km dlouhé sítě cyklistických stezek.⁴⁹

Prázdniny na venkově

Česká, nezisková organizace, která se snaží zvyšovat kvalitu poskytovaných služeb svých členů. Cílem je též přispět k setrvalému rozvoji venkova prostřednictvím šetrné turistiky. Proto propaguje takové služby, jež respektují místní kulturu, zvyky, podporují místní lidi a jsou přátelské k životnímu prostředí.

---

⁴⁸ NADACE PARTNERSTVÍ. *Greenways*. [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.nadacepartnerstvi.cz/greenways>>

⁴⁹ MORAVSKÉ VINAŘSKÉ STEZKY. [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.stezky.cz/cze/trasy/vinarske_stezky/>

Většina nabízených venkovských ubytovacích kapacit splňuje standardy Svazu venkovské turistiky, schválené Ministerstvem pro místní rozvoj. Takové ubytovací zařízení je označeno patřičným symbolem. Některé ubytování navíc splňuje jedno nebo více mezinárodních kritérií ECEAT, Evropského centra pro ekoagroturistiku, jež dokládají vztah k ekologii, tradicím a upřesňují rozsah služeb.⁵⁰

2.3.4.4 Svaz venkovské turistiky

Svaz venkovské turistiky je dobrovolné, nepolitické profesní sdružení podnikatelů ve venkovském cestovním ruchu a dalších příznivců. Svaz byl založen v roce 1997 a je členem Svazu obchodu a cestovního ruchu mezinárodní organizace svazů venkovské turistiky Eurogites. Svou činností chce přispět k ekonomickému, kulturnímu a společenskému oživení venkova, obnově jeho tradic, údržbě krajiny i ke stabilizaci jeho osídlení. Svaz prosazuje a hájí zájmy svých členů, venkovských podnikatelů, zajišťuje zavádění do praxe a kontrolu kvalitativních standardů ubytovacích kapacit na venkově, pomáhá při rozvoji odborných schopností poskytovatelů služeb ve venkovském cestovním ruchu, ve spolupráci s partnery, zejména krajskými úřady, agenturou CzechTourism a ECEAT CZ pomáhá při propagaci ubytovacích zařízení svých členů.⁵¹

2.3.4.5 Klub českých turistů

Historie Klubu českých turistů sahá do roku 1888, kdy byl klub založen skupinou vlastenců okolo Vojty Náprstka. Dnes má necelých čtyřicet tisíc členů, z toho téměř čtvrtinu mládeže. Členové klubu organizují každoročně přes tisíc akcí určených pro členy klubu i neorganizované zájemce o všechny druhy turistiky – pěší, cyklo, lyžařskou a vodní turistiku, mototuristiku, speleoturistiku, vysokohorskou turistiku, turistiku zdravotně postižených a nejnověji i hipoturistiku.⁵²

---

⁵⁰ PRÁZDNINY NA VENKOVĚ. [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.prazdninynavenkove.cz/proc-s-nami.php>>

⁵¹ SVAZ VENKOVSKÉ TURISTIKY. [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.svazvt.cz/>>

⁵² KLUB ČESKÝCH TURISTŮ. [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.kct.cz/uvod>>

2.3.4.6 Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu – HOREKA

Je nezávislá, dobrovolná a otevřená zájmová organizace, která sdružuje právnické a fyzické osoby podnikající v hostinské činnosti a ubytovacích službách. Sdružení je členem mezinárodní organizace hotelů a restaurací IH&RA, Hospodářské komory ČR, úzce spolupracuje s Českou centrálou cestovního ruchu a dalšími organizacemi působícími v oboru. Smyslem činnosti je ochrana společných zájmů, specifikace problémů a hledání cest k jejich řešení a nápravě.⁵³

2.3.4.7 Svaz podnikatelů v agroturistice v ČR

Občanské sdružení, které je stavovskou organizací podnikatelů ČR ve venkovské turistice a agroturistice. Sdružení je pověřeno Ministerstvem pro místní rozvoj ČR certifikací ubytovacích zařízení v soukromí.⁵⁴

2.3.4.8 UNWTO - Světová organizace cestovního ruchu

UNWTO vznikla přeměnou organizace nevládního charakteru IUOTO (International Union of Official Travel Organizations, zřízené v roce 1947) na vládní organizaci, jejíž stanovy nabyly platnost v roce 1974. V témže roce k těmto stanovám přistoupila i tehdejší ČSSR. Od roku 2003 je UNWTO specializovanou agenturou OSN pro oblast cestovního ruchu. Roční členské příspěvky do rozpočtu UNWTO hradí Ministerstvo zahraničních věcí ČR ze státního rozpočtu a je zastoupeno v UNWTO velvyslancem Ing. Karlem Beranem, stálým reprezentantem ČR při UNWTO v Madridu. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR zajišťuje věcný výkon členství. UNWTO se řadí mezi nejvýznamnější vládní organizace cestovního ruchu se 161 členskými zeměmi (zastoupenými ministerstvy zodpovědnými za cestovní ruch) a 390 přidruženými členy

---

⁵³ HO.RE.KA ČR Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu. [online].[cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.firmyvpraze.cz/detail/44754-ho-re-ka-cr-sdruzeni-podnikatelu-v-pohostinstvi-a-cestovnim-ruchu/kontakt/>>

⁵⁴ SVAZ PODNIKATELŮ ČR VE VENKOVSKÉ TURISTICE A AGROTURISTICE. [online].[cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://czech.republic.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=88972>>

s pozorovatelským statutem a členství v této organizaci nabývá celosvětově stále většího významu. Sídlem UNWTO je Madrid.⁵⁵

2.3.5 Cestovní kanceláře a jejich produkty

V současné době se počet cestovních kanceláří nabízejících produkty spojené s venkovským cestovním ruchem přesně nesleduje. Statistiku si nevede ani Asociace českých cestovních kanceláří a cestovních agentur, ani Asociace CK České republiky.⁵⁶ Na internetu se však prezentuje celá řada cestovních kanceláří a zprostředkovatelů, zabývajících se venkovským cestovním ruchem. Výhradně agroturistikou se nezabývá žádná agentura, ale mnoho z nich nabízí mimo jiné i některou z forem šetrného cestovního ruchu:

Dea loci, s.r.o. – cestovní kancelář nabízející produkty specializované na vinařskou a pivní turistiku. (www.dealoci.cz)

Otre, s.r.o. – cestovní kancelář nabízející ubytování na Lipně, mimo jiné v chatách a chalupách (www.otre.cz)

Cestovní kancelář **Geotourist** se sídlem v Českých Budějovicích, má ve své nabídce zahrnut produkt „Dovolená na chalupě“ či Vinný sklípek Bořetice. (www.geotourist.cz).

Cestovní kancelář **Dtour, s.r.o.** nabízí pobyty v chatách, chalupách a srubech. (www.dtour.cz)

Internetová cestovní agentura **Invia.cz** nabízí pobyty na venkovských staveních s biofarmou apod. (www.invia.cz)

Pobyty na venkově, včetně agroturistiky, hippoturistiky, balíčků pro rodiny s dětmi apod. nabízejí také internetové portály: **Pampeliška.cz** (www.pampeliška.cz), stejně tak **Pronájem chalup.cz** (www.pronajemchalup.cz), a další.

---

⁵⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Světová organizace cestovního ruchu*. [online].[cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <[⁵⁶ KOLEKTIV AUTORŮ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2007. ISBN 80-245-1159-2](http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Mezinarodni-spoluprace-(1)/Ucast-v-mezinarodnich-organizacich-/Svetova-organizace-cestovniho-ruchu-(UNWTO)>></p></div><div data-bbox=)

Existují i portály, které mapují nabídku agroturistických a ekoturistických aktivit v České republice. Lze zde najít tipy na ubytování úzce spojené s agroturistikou a ekoturistikou, například:

Na webu www.ubytovani-na-farme.cz nalezneme tipy na ubytování v Jihočeském kraji. Nabízena je Farma Výška v okrese Písek, specializující se na chov ovcí, penzion Mavl v okrese Tábor, nabízející projížďky na koních, penzion Blatský dvůr na Třeboňsku, penzion U Šteflů na Jindřichohradecku, Angus farma Rančice, Statek u Žáků v Dobešicích, kde je pronajímán celý objekt bez přítomnosti majitele, zemědělská usedlost Opalice, Sega ranch, který nabízí ubytování na ranči s chovem koní, pevnost Fort Hary, nabízející ubytování v indiánských stanech a penzion Dvorce u Třeboně.

Na www.rodinna-dovolena.estranky.cz nalezneme tipy na ubytování a rodinnou dovolenou na venkově, katalog bohužel ještě není kompletní a nabídka Jihočeského kraje není zpracována.

3 REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Každý region má svá specifika, různé podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. Proto je nutné zvážit, zda je region vhodný pro rekreační účely, zda má farmy nebo jiné formy zemědělských podniků, ve kterých je možno provozovat agroturistiku, zda se zaměřit na širší turistiku – venkovskou nebo turistický ruch v širším pohledu nerozvíjet.⁵⁷

3.1 Jihočeský kraj

Pro zpracování tématu diplomové práce byla vybrána oblast Jihočeského kraje a dále vymezeno území okresů Jindřichův Hradec a České Budějovice.

3.1.2 Charakteristika Jihočeského kraje⁵⁸

Jihočeský kraj je dlouhodobě vnímán především jako zemědělská oblast s rozvinutým rybníkářstvím a lesnictvím. Až v průběhu minulého století se zde rozvinul průmysl se zaměřením na zpracovatelské činnosti. Kraj představuje geograficky poměrně uzavřený celek, jehož jádro tvoří jihočeská kotlina. Na jihozápadě je obklopena Šumavou, na severozápadě výběžky Brd, na severu Středočeskou žulovou vrchovinou, na východě Českomoravskou vrchovinou a na jihovýchodě Novohradskými horami. V jihočeské kotlině se rozkládají dvě pánve, a to Českobudějovická a Třeboňská.

Jihočeský kraj má rozlohu 10 057 km² a tvoří tak 12,8% území České republiky. Není příliš bohatý na nerostné suroviny, největším bohatstvím jsou ložiska písků a štěrkopísků, rašeliny a také lesů, které pokrývají 4% území kraje. Životní prostředí Jihočeského kraje lze považovat za méně znečištěné, ačkoli zdravotní stav lesů se spíše

---

⁵⁷ POUROVÁ M. *Agroturistika*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2002. 69 s. ISBN 80-213-0965-2

⁵⁸ BUSSINESINFO.CZ. *Charakteristika Jihočeského kraje*. [online].[cit. 2011-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/jihocesky-kraj/charakteristika-jihoceskeho-kraje/1000923/40978/>>

zhoršuje. V kraji se nachází asi 300 maloplošných chráněných území a řada chráněných přírodních výtvorů. Celkem je chráněno 20 % území kraje. Mezi ně patří Národní park Šumava, CHKO Šumava, Třeboňsko a Blanský les.

Městskými památkovými rezervacemi jsou historická centra měst České Budějovice, Český Krumlov (zařazeno mezi památky UNESCO), Jindřichův Hradec, Prachatice, Slavonice, Tábor a Třeboň. Kromě toho je v kraji celá řada historických pamětihodností, například hrad a zámek v Českém Krumlově a Jindřichově Hradci, zámky Hluboká nad Vltavou, Orlík, Blatná, Červená Lhota a hrady Zvíkov a Landštejn. Významná je též lidová architektura, především tzv. „selské baroko“. Mezi nejznámější památky tohoto druhu patří náves v Holašovicích (okres České Budějovice), která byla v roce 1998 zařazena mezi památky chráněné UNESCO.

Přírodního prostředí s vysokou lesnatostí, vodními plochami a velkým počtem kulturních památek (téměř 6 tis. objektů) je využíváno k návštěvám a rekreaci občany z celé ČR a v hojné míře i zahraničními turisty. V letním období láká zejména oblast Lipna, Orlíku, jihočeských rybníků, ale také Šumavy, v zimě pak lyžařské areály Zadov - Churáňov a Lipno - Kramolín.

Řada zahraničních turistů přijíždí na jednodenní návštěvy. Navštěvují především centra blízka hranici. V průběhu celého roku jsou pořádány na Výstavišti v Českých Budějovicích různé typy výstavnických akcí. Nejvýznamnějšími z nich jsou mezinárodní zemědělská výstava „Země živitelka“ a výstava „HOBBY“. Tyto výstavy navštíví v průběhu roku cca 300 tis. návštěvníků.

V posledních letech se rozvíjí mnoho forem přeshraniční spolupráce. Jednou z nich je Euroregion Šumava/ Bayerischer Wald/Mühlviertel, který zahrnuje území o celkové rozloze 16 tis. km² s 1,3 mil. obyvateli. Sdružuje 111 hornorakouských, 107 bavorských obcí a 128 českých obcí (z toho 89 obcí je z Jihočeského kraje). Přínosy lze spatřovat ve vytváření a realizaci společných projektů, především v oblasti dopravy, služeb a cestovního ruchu a vzájemné výměně zkušeností. V květnu 2002 byla podepsána

zakládací listina dalšího euroregionu s názvem „Silva Nortica“, který zahrnuje území okresů Jindřichův Hradec, České Budějovice, Písek a Tábor. V Dolním Rakousku se jedná o okresy Zwettl, Krems, Gmünd, Waidhofen an der Thaya a Horn. Euroregion představuje území o rozloze 10 639 km² s téměř 0,7 mil. obyvatel. Cílem přeshraniční spolupráce je společná reprezentace regionu, výměna informací, rozvoj cestovního ruchu, a podobně. Na jihočeské straně je do něho zapojeno 40 obcí s více než 260 tis. obyvateli.

3.1.3 Program rozvoje Jihočeského kraje⁵⁹

Program rozvoje Jihočeského kraje pro období 2007 – 2013 je základním střednědobým dokumentem pro regionální rozvoj. Nejdůležitější částí je návrh rozvojové strategie kraje. Dokument má osm prioritních os – 1. *Ekonomický rozvoj a znalostní ekonomika* (Rozvoj podnikatelského prostředí, Posilování konkurenceschopnosti, Rozvoj výzkumných a rozvojových kapacit), 2. *Lidské zdroje a sociální soudržnost* (Rozvoj celoživotního učení, Trh práce, Sociální a zdravotní oblast, Podpora volnočasových aktivit), 3. *Dostupnost a infrastruktura* (Infrastruktura, Dopravní obslužnost), 4. *Rozvoj urbánních prostorů* (Řešení vnitřních problémů měst, Posilování role měst v území), 5. *Venkovský prostor* (Kvalita života na venkově, Zemědělství, Lesnictví, Rybářství), 6. *Cestovní ruch, přírodní a kulturní atraktivita* (Rozvoj základní a doplňkové infrastruktury CR, Tvorba a rozvoj konkurenceschopných produktů CR, Využití kulturního a přírodního dědictví a rozvoj kulturních aktivit, Organizace a management cestovního ruchu, Marketing a propagace území), 7. *Efektivní veřejná správa a modernizace institucí*, 8. *Životní prostředí*.

---

⁵⁹ JIHOČESKÝ KRAJ. *Program rozvoje Jihočeského kraje*. [online]. [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <[http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=710&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=710&par[lang]=CS)>

3.1.3.1 Prioritní osa 6 - Cestovní ruch, přírodní a kulturní atraktivita⁶⁰

a) Rozvoj základní a doplňkové infrastruktury CR

- Podpora rozšiřování a zkvalitňování nabídky stravovacích a ubytovacích zařízení v různých cenových kategoriích, včetně certifikace;
- Podpora spolupráce soukromého a veřejného sektoru při zkvalitňování infrastruktury CR;
- Podpora využívání stávající sportovně-rekreační a kulturní infrastruktury pro volný čas i v oblasti cestovního ruchu;
- Podpora budování zařízení pro sportovní vyžití;
- Rozvoj turistických, cyklistických, vodních, tematických, historicko-poznávacích i naučných stezek a tras v kraji;
- Podpora využití vojenských areálů či budov na území Jihočeského kraje uvolněných pro civilní účely, zejména pro sportovní, kulturní vyžití a pro vzdělávání;
- Rozvoj hromadné dopravy a posilování dopravních spojů v turisticky atraktivních územích;
- Podpora rozvíjení infrastruktury pro CR ve spolupráci a v koordinaci se sousedními regiony;
- Vybudování regionálního areálu zimních sportů a rekreace, dalších sportovních a turistických zařízení na území Jihočeského kraje.
- Rozvíjení využívání informačních a komunikačních technologií v CR (informační systémy CR);
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace:
  - turistických cest (naučné stezky, hippostezky, vodní cesty atd.) a cyklistických tras, vč. doprovodné infrastruktury a značení,
  - sportovně-rekreační a kulturní vybavenosti pro cestovní ruch,
  - ubytovacích kapacit,

---

⁶⁰ JIHOČESKÝ KRAJ. *Program rozvoje Jihočeského kraje*. [online]. [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <[http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=710&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=710&par[lang]=CS)>

- zařízení určených pro zimní turistiku,
- zařízení pro incentivní a kongresovou turistiku,
- zařízení (stavebních objektů včetně vybavení) určených pro lázeňské a další ozdravné pobyty (wellness, klimatické lázně),
- rozvíjení multifunkčních center využití volného času.
- Řešení problému nedostatku parkovacích míst v exponovaných turistických lokalitách, řešení nedostatku vybavených a udržovaných odpočívadel;
- Odstraňování pozůstatků bývalých tržnic, zejména v příhraničních oblastech;
- Rozšíření nabídky aktivit pro trávení volného času s cílem udržet návštěvníky v kraji a prodloužit turistickou sezonu.

b) Tvorba a rozvoj konkurenceschopných produktů CR

- Využití místních specifik a atraktivit při tvorbě nových produktů a inovaci stávajících produktů (především gastroturistika, rozvoj vodní turistiky apod.);
- Podpora stávajících a vznik nových produktů vytvářených s ohledem na perspektivní tržní segmenty (rozvoj rezervačních systémů, rozvíjení informačních služeb ubytovacích zařízení, nabídka speciálních jídel s ohledem na gastronomická specifika Jihočeského kraje, podpora „cestovních balíčků“, rozvoj služeb pro handicapované, důchodce apod.);
- Rozvoj specifických služeb pro turisty (prodejny místních produktů, návštěvy tradičních řemeslných dílen s možností zapojit se do některých fází výroby);
- Podpora rozvoje řemeslnických a uměleckých dílen / ateliérů v kraji pro místní obyvatele i turisty (participace na produkci výrobků, programy pro děti, prodej místního zboží, prostory k výrobě a prezentaci);
- Podpora výstavnictví prezentující charakteristické produkty Jihočeského kraje;
- Vytvoření „turistických regionálních karet“ - ubytování v hotelu je navázáno na slevy v dopravě, v muzeích, v kinech, ve vybraných restauracích, sportovních zařízeních;

- Vytváření platformy místní a regionální spolupráce poskytovatelů služeb v cestovním ruchu;
- Podpora rozvoje agroturistiky a dalších šetrných forem CR (např. aktivní zapojení do ochrany přírody);
- Vytváření produktů se zaměřením na individuální a skupinové vodní sporty;
- Podpora rozvoje zážitkové turistiky.

c) Využití kulturního a přírodního dědictví a rozvoj kulturních aktivit

- Podpora rozvíjení kulturních a společenských aktivit;
- Podpora investic do oprav a rekonstrukcí kulturně-historických památek, vč. nezbytné doprovodné infrastruktury;
- Posílení informovanosti o šetrném využívání kulturního a přírodního bohatství;
- Podpora šetrného využití přírodního bohatství v produktech CR;
- Podpora rekonstrukcí a obnovy drobné venkovské architektury;
- Podpora rekonstrukcí a obnovy technických památek Jihočeského kraje pro zvýraznění jeho specifík;
- Podpora partnerství veřejného, soukromého a neziskového sektoru při podnikatelských aktivitách, při organizaci různých společenských a kulturně-historických akcí;
- Využití muzeí a galerií při organizaci kulturních a historických akcí;
- Využití místních zvyků, tradic a slavností pro rozvoj cestovního ruchu v území;
- Podpora nových trendů při vytváření výstav v muzeích a galeriích z důvodu zvyšování kvality propagace a image kraje (aktivní účast návštěvníků při prezentaci exponátů apod.);
- Rozšíření spektra kulturních aktivit pro široký okruh účastníků;
- Vytváření podmínek pro festivaly, které rozšíří nabídku kulturních akcí v kraji a podpoří CR.

d) Organizace a management cestovního ruchu

- Vytvoření systému zavádění stávajících a nových konkurenceschopných produktů na trh CR;
- Podpora spolupráce mezi jednotlivými destinacemi CR Jihočeského kraje;
- Posilování koordinace mezi obcemi, mikroregiony, krajem, soukromým sektorem, profesními uskupeními CR a dalšími, zejména v oblasti turistických informací a rozvoje služeb;
- Zkvalitnění statistiky a informací o CR ve spolupráci kraje s ČSÚ a dalšími aktéry v CR;
- Podpora vytváření společného loga, značky kvality, cenové politiky v oblasti CR pro uplatňování a účinnost destinačního managementu CR Jihočeského kraje a rozšíření společné propagace, prezentace i image kraje;
- Zavedení certifikace kvality služeb v kraji;
- Podpora vzdělávání v oblasti moderních informačních systémů a marketingové komunikace pro aktéry CR;
- Podpora a koordinace podnikatelských aktivit v CR mezi veřejnou správou a soukromým sektorem;
- Podpora vzdělávání podnikatelů v CR a podpora jejich nových podnikatelských záměrů;
- Spolupráce a participace při tvorbě produktů CR v rámci přeshraniční spolupráce.

e) Marketing a propagace území

- Pravidelná aktualizace krajských koncepčních materiálů CR a jejich koordinace s dílčími koncepcemi CR obcí, měst a jejich svazků;
- Propojení jednotlivých turistických produktů;
- Iniciování spolupráce mezi sdružením podnikatelů v CR a veřejnou správou v oblasti poskytování informací, rozšíření organizační struktury a participace na jejich fungování;

- Podpora dalšího zvyšování informovanosti o kraji a jeho atraktivitě prostřednictvím médií, tištěné reklamy i propagačních materiálů distribuovaných v rámci ČR i v zahraničí, včetně spolupráce se zahraničními partnery;
- Podpora zavádění nových informačních technologií (internet);
- Organizace „kulturních dnů“ prezentujících Jihočeský kraj v jiných regionech a velkých městech ČR i v sousedních zemích (historické památky, lidové slavnosti, festivaly, nabídka služeb CR a další);
- Rozvoj a propagace společenských, historických a kulturních aktivit realizovaných mimo hlavní sezony;
- Podpora akcí zaměřených na významné osobnosti a masmédiá;
- Podpora monitoringu vynakládání finančních prostředků pro marketing CR s cílem zvýšení jejich efektivního využití pro rozvoj CR;
- Vytvoření regionálního informačního systému a regionálních satelitních účtů CR.

3.1.4 Finanční nástroje

Podnikatelé, kteří potřebují získat značný objem finančních prostředků pro financování svého záměru, je možnost doplnit vlastní zdroje půjčkou od banky formou *investičního úvěru*. Ten může být použit k nákupu nemovitostí, staveb, zařízení, cenných papírů a dalších potřeb.

Další možností je využití prostředků na podporu malého a středního podnikání z rozvojových programů Ministerstva pro místní rozvoj, které jsou propojeny s prostředky Evropské unie.

Financování venkova se realizuje v rámci regionální strukturální politiky EU na bázi čerpání *strukturálních fondů*.⁶¹

---

⁶¹ BOHÁČKOVÁ I., HRABÁNKOVÁ M. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H.Beck, 2009. 134 s. ISBN 978-80-7400-111-6

Strukturální politika EU je v současném programovacím období 2007-2013 zahrnuta v Regionálních operačních programech. Pro Jihočeský kraj je to ROP Jihozápad. Na oblast cestovního ruchu se vztahuje prioritní osa 3 – Rozvoj cestovního ruchu, která zahrnuje tři oblasti podpory:

- Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu (68%);
- Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v cestovním ruchu (26%);
- Rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu (6%).

Žadatelem a příjemcem podpory ve všech uvedených oblastech mohou být malí a střední podnikatelé, kteří podnikají minimálně dva roky, kraje, obce, dobrovolné svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládáné kraji nebo obcemi, nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob, podnikajících minimálně dva roky.

Pro oblast cestovního ruchu je vyčleněno 123,9 mil. Eur, tj. 20% finančních prostředků. Region Jihozápad má pro období 2007-2013 na rozvoj cestovního ruchu k dispozici 3,4 miliardy Kč z evropských zdrojů.⁶²

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

EAFRD je finanční nástroj na podporu rozvoje venkova, který nepatří mezi strukturální fondy EU a nespadá tak do politiky hospodářské a sociální soudržnosti, nýbrž spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství, lesnictví a k rozvoji venkovských oblastí. V ČR jsou z něj hrazeny projekty předložené do tzv. Programu rozvoje venkova ČR, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství ČR.⁶³

Program rozvoje venkova České republiky (dále jen PRV) je nástrojem pro získání podpory poskytované Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj

---

⁶² STRUKTURÁLNÍ FONDY. [online]. [cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/a0/a0417fa5-69da-4c87-b982-2f6ac529e649.pdf>>

⁶³ FONDY EU. [online]. [cit. 2011-02-26]. Dostupné z WWW: <[http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-\(EAFRD\)>](http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(EAFRD)>)

venkova (EAFRD). PRV na roky 2007 až 2013 byl schválen 23. května 2007 Výborem pro rozvoj venkova Evropské Komise a již v květnu toho roku byl zahájen příjem žádostí o dotaci pro některá opatření osy II následovaný příjmem žádostí v červenci pro vybraná opatření osy I a III. Řídícím orgánem je Ministerstvo zemědělství, zprostředkujícím subjektem je Státní zemědělský intervenční fond.⁶⁴

Základní struktura programu má 4 osy:

- Osa I - je zaměřena na **zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví.**
- Osa II - má společný cíl zvýšit biologickou rozmanitost, **chránit vodu a půdu a zmírnit klimatické změny.**
- Osa III - směřuje ke **zkvalitnění života ve venkovských oblastech a diverzifikaci hospodářství venkova.**
- Osa IV - má napomoci místním obyvatelům venkovských mikroregionů principem „zdola-nahoru“ vypracovat vlastní strategii rozvoje území, ve kterém žijí a podpořit projekty pro jeho rozvoj – metodu **LEADER.**

3.1.5 Projekt Rožmberský rok

V roce 2011 uplynulo 400 let od úmrtí posledního mužského potomka jednoho z nejvýznamnějších šlechtických rodů Rožmberků Petra Voka. Rožmberkové zastávali od první poloviny 13. století nejvyšší funkce na dvorech českých králů a po staletí výrazně ovlivňovali vnitropolitické i mezinárodní události. Na svém panství v jižních Čechách budovali města a rezidenční sídla, iniciovali vznik důležitých institucí, energicky a progresivními metodami rozvíjeli ekonomiku a řadu dodnes funkčních hospodářských aktivit. Rožmberské dědictví jako celek představuje podstatnou součást historie a identity českého státu. Po celý rok odkaz tohoto rodu připomínaly dvě výstavy

---

⁶⁴ VENKOV. *Program rozvoje venkova 2007 – 2013*. [online].[cit. 2011-02-26]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/program-rozvoje-venkova/zakladni-informace/>>

v Praze, speciální výstavy a akce na jihočeských hradech a zámcích, rožmberské expozice muzeí zřizovaných Jihočeským krajem, slavnosti jihočeských měst a obcí, divadelní představení ze života Rožmberků a mnoho dalších akcí. Projekt Rožmberský rok 2011 si kladl za cíl připomenout široké veřejnosti rozmanitými formami význam tohoto výjimečného českého rodu, a vzdát mu tak patřičný hold.⁶⁵

V rámci projektu, jehož partnery je především Jihočeský kraj, Národní památkový ústav, Správa pražského hradu a Třeboňské archivy, byly realizovány výstavy, divadelní představení, přednášky, dobové slavnosti, koncerty, výlovy rybníků, organizované cyklistické výlety, a mnoho dalších akcí, které byly organizovány v rožmberské tematice. Tyto akce probíhaly po celý rok 2011 a to v Praze a na území celého jihočeského kraje, což mělo velmi příznivý vliv na podporu cestovního ruchu v této oblasti a přilákalo jistě spoustu turistů a návštěvníků. Dle průzkumu formou hlasování na webových stránkách projektu (www.rozmberskyrok.cz) považuje 66% hlasujících návštěvníků stránky tento projekt za „přínosný“, 31% za „zajímavý“, 2% za „běžný“ a 1% za „nedůležitý“ (stav ke dni 24. 4. 2011).

3.2 SWOT analýza Jihočeského kraje⁶⁶

Pro oblast Jihočeského kraje byla zpracována analýza SWOT, která identifikuje silné a slabé stránky regionu se zaměřením na cestovní ruch, poukazuje na problémy – ohrožení a navrhuje příležitosti, jak podpořit rozvoj cestovního ruchu v této oblasti.

---

⁶⁵ ROŽMBERSKÝ ROK. [online].[cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.rozmberskyrok.cz>>

⁶⁶ JIHOČESKÝ KRAJ. [online].[cit. 2011-04-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.kraj-jihocesky.cz>>

Tabulka č. 1: SWOT analýza Jihočeského kraje

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Výhodná geografická poloha	Hodně ekonomicky slabších obcí
Tradice lázeňství	Špatný stav některých kulturních památek
Velká koncentrace historických památek a kulturních památek	Sezónní nevyváženost nabídky cestovního ruchu
Velký rozvojový potenciál cestovního ruchu	Chybí obchvaty sídel
Zachovalá krajina	Nepříznivý stav některých železničních tratí v regionu
Vhodné podmínky pro cyklistiku, hippoturistiku, rekreaci	Nízká úroveň stravovacích zařízení na venkově
Dobrá dopravní obslužnost a dostupnost – síť silnic a železnic	Infrastruktura pro volnočasové aktivity není dostatečná
Tradiční vazby na sousední regiony	
<hr/>	
PŘÍLEŽITOSTI:	OHROŽENÍ:
Rozvoj služeb spojených s lázeňstvím	Chátrání kulturních a historických památek
Trvale udržitelné využití přírodních atraktivit a kulturních památek	Nedostatečná spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem v cestovním ruchu
Budování cyklostezek	Růst zatížení dopravních komunikací, zhoršování jejich stavu
Dokončení Vltavské vodní cesty	Nedostatečná péče o krajinu

Jednotný marketing JČ kraje jako turistické destinace	Rostoucí ekologická zátěž
Rozvoj letiště České Budějovice	Málo atraktivní podnikatelské prostředí
Rozvoj chráněných území	Nepříznivá struktura a vývoj populace
Rozvoj a obnova dopravní infrastruktury	Pomalá výstavba a rekonstrukce silnic a železnic

Zdroj: vlastní, s využitím internetových stránek

SWOT analýza přináší nové informace díky interakci silných a slabých stránek vůči příležitostem a rizikovým faktorům, jejím cílem je minimalizovat ohrožení a nedostatky na straně jedné a maximálně využít příležitostí a silných stránek na straně druhé. Pro Jihočeský kraj představují velké bohatství přírodní podmínky, velké množství kulturně historických objektů a památek a především všestranně dobré předpoklady pro rozvoj venkovské turistiky. Naproti tomu stojí často špatný stav památek, budov i vesnické architektury, špatný stav komunikací a často i nízká úroveň poskytovaných služeb. Příležitostí, jak podpořit rozvoj regionu v rámci cestovního ruchu může být například rozvoj chráněných území, jelikož se začíná projevovat rostoucí ekologická zátěž, rozvíjet a obnovovat je potřeba dopravní infrastrukturu, protože dopravní zátěž komunikací vzrůstá a zhoršuje se jejich stav, apod.

3.3 Seznam místních akčních skupin – Jihočeský kraj

V Jihočeském kraji působí 15 místních akčních skupin. Národní síť místních akčních skupin uvádí navíc i MAS Telčsko a Jemnicko, jejichž území působnosti zasahuje do jihočeského kraje jen částečně a většina spadá pod kraj Vysočina, naopak databáze MAS na stránkách www.eagri.cz tyto dvě skupiny do jihočeského kraje nezahrnuje.

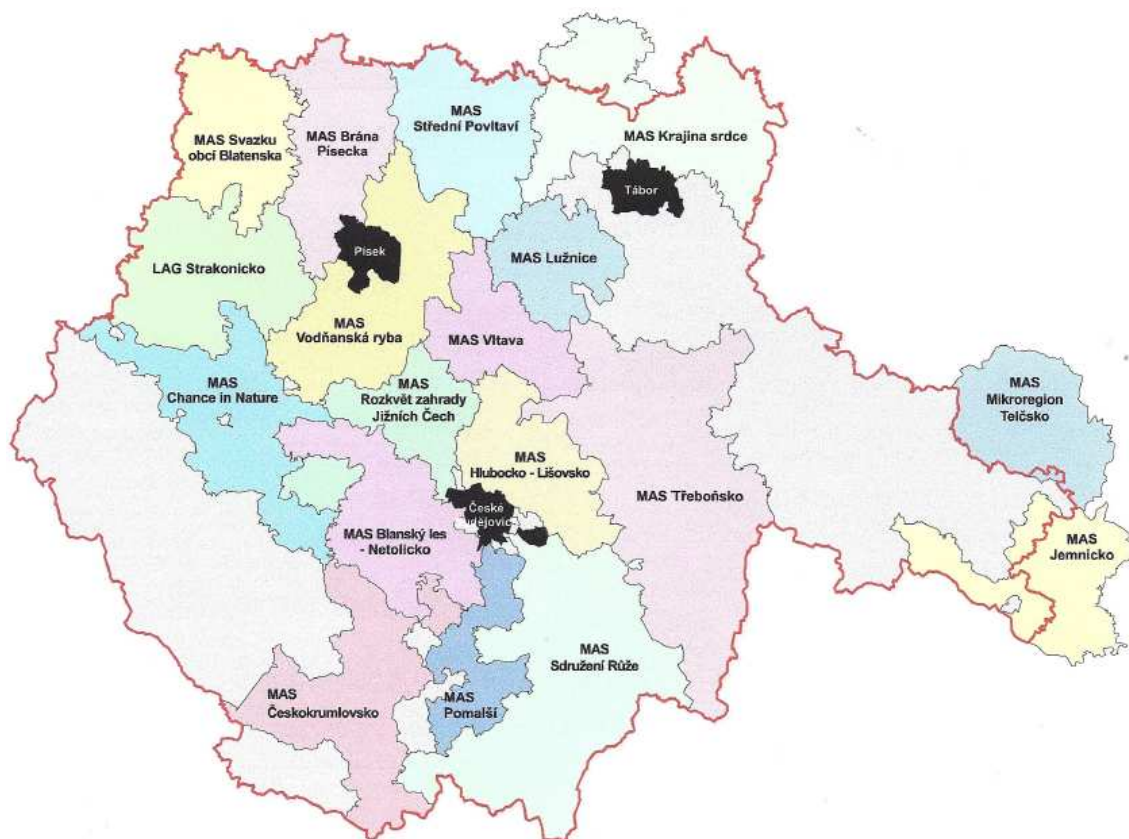
Tabulka č. 2: Seznam MAS

<i>Okres</i>	<i>Název</i>	<i>www stránky</i>
České Budějovice	MAS Hlubocko – Lišovsko, o.p.s	http://www.mashl.cz/
	MAS Sdružení růže	http://mas.sdruzeniruze.cz/
	MAS Vltava, o.s.	http://www.vltavotynsko.cz
Český Krumlov	MAS Pomalší, o.p.s.	http://www.maspomalsi.cz/
	MAS Českokrumlovsko	http://www.masck.cz/ pozn.: www stránky jsou nefunkční
Jindřichův Hradec	MAS Třeboňsko, o.p.s	http://www.mas-trebonsko.cz/
Písek	MAS Brána Písecka	http://www.masbranapisecka.cz/
	MAS Střední Povltaví	http://www.masstrednipovltavi.cz/
Prachatice	MAS Blanský les – Netolicko, o.p.s	http://www.mas-netolice.cz/
	Občanské sdružení Rozkvět zahrady jižních Čech	http://www.masrozkvet.cz/
Strakonice	MAS Lag Strakonicko, o.s.	http://www.strakonicko.net/mas/
	MAS Svazku obcí Blatenska, o.p.s	http://www.blatensko.cz/mas/
	Občanské sdružení „Chance in nature-local action group“	http://www.chanceinnature.cz/
	Vodňanská ryba	http://www.vodnanskaryba.eu/
Tábor	MAS Lužnice, o.s.	http://www.masluznice.bechynsko.cz/

	MAS Krajina srdce	http://www.maskrajinasrdce.cz/
Jihlava	MAS Jemnicko	http://www.jemnicko.cz/
	MAS Telčsko	http://www.telc.eu/mas/

Zdroj: vlastní, s využitím internetových stránek

Obrázek 1: Místní akční skupiny v Jihočeském kraji

Zdroj: http://www.nsmas.cz/index.php?id=mas_jihocesky_kraj.html

3.4 Činnost MAS – Jindřichohradecko, Českobudějovicko

3.4.1 MAS Hlubocko – Lišovsko, o.p.s.⁶⁷

MAS byla založena v roce 2004, je sdružením podnikatelů a obcí, jejichž cílem je podpora rozvoje venkova v rámci jednotné strategie, a to například v oblasti péče o kulturní a hospodářský rozvoj, cestovního ruchu, ochrany životního prostředí, meziregionální a mezinárodní spolupráce, rozvoje multifunkčního zemědělství a podpory malého a středního podnikání.

MAS Hlubocko – Lišovsko sdružuje 18 obcí dvou mikroregionů (Budějovicko – sever a Lišovsko). Spadají pod ni: Adamov, Borek, Hluboká nad Vltavou, Hosín, Hrdějovice, Hůry, Hvozdec, Chotýčany, Jivno, Libín, Libnič, Lišov, Rudolfovo, Ševětín, Štěpánovice, Úsilné, Vitín a Zvíkov.

V roce 2010 tato MAS zrealizovala mnoho významných projektů. V rámci strategického plánu LEADER proběhla rekonstrukce kaple sv. Václava v Úsilném, v rámci Programu rozvoje venkova byla vybudována nová pěší stezka v Hluboké nad Vltavou, nový chodník v Hrdějovicích, zrekonstruována silnice v Úsilném apod. MAS rovněž provedla průzkumy formou dotazníkových šetření – hodnocení cestovního ruchu v místě bydliště, spokojenost s kvalitou a dostupností stravovacích služeb. Dotazníková šetření byla součástí projektu Podpora cestovního ruchu na Hlubocku – Lišovsku. V rámci projektu Podpora cestovního ruchu na Hlubocku – Lišovsku byly v předchozích letech zrealizovány další akce – Parkurové závody na Dvoře Vondrov 29. – 30. 9. 2009, Jihočeské slavnosti vína v Hluboké nad Vltavou 19. 9. 2009, Den otevřených dveří na golfovém hřišti 18. 6. 2010, Konference cestovního ruchu v Hluboké nad Vltavou 4. 3. 2010. Další aktivity zahrnují například zhotovení propagačních materiálů - pohledů se čtyřmi ročními obdobími na území MAS a jejich následná distribuce do infocenter a obcí MAS. V rámci Strategie cestovního ruchu na

---

⁶⁷ MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA HLUBOCKO - LIŠOVSKO. [online].[cit. 2011-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.mashl.cz/>>

Hlubocku – Lišovsku byla vytvořena Marketingová strategie cestovního ruchu MAS a Strategie cestovního ruchu MAS. V rámci tvorby strategií bylo zrealizováno několik typů dotazníkových šetření.

Podpora cestovního ruchu v rámci Programu rozvoje venkova 2007 – 2013 – podpora pěších tras, vinařských stezek a hipposteze. Žádat o dotaci mohou NNO, zájmová sdružení právnických osob, zemědělské FO a PO, nezemědělské podnikatelské subjekty (max. 2 roky v ČR).

3.4.2 MAS Sdružení růže⁶⁸

Místní akční skupina Sdružení růže vznikla v lednu 2004 z iniciativy zájmového sdružení právnických osob – Sdružení růže. Jejími členy jsou jak představitelé obcí a neziskových organizací, tak i podnikatelé a další aktivní obyvatelé regionu. V současnosti má MAS Sdružení růže 28 členů a působí na území 23 obcí s více než 26 tisíci obyvatel. Území působnosti MAS se rozkládá jihovýchodně od Českých Budějovic až po hranici s Rakouskem. Podstatnou část tvoří Novohradské hory a jejich podhůří.

Cílem MAS Sdružení růže je podporovat harmonický rozvoj regionu, za tímto účelem vytvořila vlastní strategii. MAS Sdružení růže se snaží podporovat spolupráci měst, obcí a nevládních organizací, které v mikroregionu působí. Za velmi důležitou považuje vzájemnou komunikaci a spolupráci obyvatel ve prospěch rozvoje regionu a kvality života v něm. Podporuje zapojování obyvatel do plánovacích i rozhodovacích procesů na úrovni obce i regionu komunitním způsobem a zapojování občanů do řešení místních problémů.

---

⁶⁸ MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA SDRUŽENÍ RŮŽE. [online].[cit. 2011-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://mas.sdruzeniruze.cz/>>

Velký potenciál regionu vidí MAS Sdružení růže v zemědělství, díky vhodné poloze regionu mají zemědělci možnost i přeshraniční spolupráce a výměny zkušeností. Posilování ekonomiky spatřuje místní akční skupina v podpoře místních podnikatelů, výrobců a poskytovatelů služeb. Vedle přímé podpory formou dotace z Programu rozvoje venkova chce místním podnikatelům pomoci s propagací jejich nabídky. MAS vstoupila i do meziregionálního projektu spolupráce Venkovská tržnice II, jehož cílem je propagovat nabídku místních podnikatelů a neziskových organizací. Podporuje také výrobce tradičních místních produktů – místních specialit a tradičních řemeslných výrobků. Jejich jedinečnost oceňují nejen místní obyvatelé, ale zejména návštěvníci regionu. Ve spolupráci s obecně prospěšnou společností Rosa z Českých Budějovic bylo připraveno jednotné značení místních produktů z oblasti Novohradska.

Dalším projektem, který MAS Sdružení růže podpořila, ve spolupráci s MAS Podhorácko, MAS nad Orlicí a devíti obcemi a školami z těchto regionů, byl projekt spolupráce „*Venkovské komunitní školy*“, který byl zrealizován v období 2009-2010. Otevření venkovských škol veřejnosti a nabídka vzdělávání dospělých představuje pro malé venkovské školy šanci k přežití i při úbytku dětí. Škola splňuje všechny předpoklady, aby se stala centrem společenského dění v obci a centrem pro celoživotní vzdělávání. Zejména v malých obcích, kde škola bývá jediným společenským (vytápěným) prostorem, je vhodné jí využít po vyučování pro další volnočasové a vzdělávací aktivity pro děti i dospělé. Znalosti a dovednosti získané relativně snadno přímo doma mohou pomoci účastníkům kurzů snadněji najít práci, začít s vlastním podnikáním, nebo mohou rozvíjet vztah účastníků kurzů k místu, kde žijí. Podpořen je vznik venkovských komunitních škol v regionu.

Místní akční skupina podporuje také vzájemnou komunikaci a spolupráci mateřských center a klubů maminek v mikroregionu.

V mikroregionu Sdružení Růže působí řada chovatelů koní, kteří se zabývají hippoturistikou. Na společném setkání, které iniciovala MAS, se tyto chovatelé shodli na vyznačení dalších hippostezek a zejména jejich propojení do sousedících regionů, což

by mohlo být velkým přínosem pro majitele stanic a chovatele koní, ale také pro návštěvníky regionu. Zájem o využívání stezek narůstá u našich, i u zahraničních jezdců. Společně nad mapou se znalostí terénu navrhovali konkrétní směry nových tras i jejich napojení na již existující. Důležité je, že detailnější vyhledání trasy v jednotlivých úsecích budou mít na starosti konkrétní lidé. Díky setkání tak vznikl podklad pro sestavení projektu, který by umožnil vlastní vyznačení stezek a jejich propagaci.

V rámci Leader 2004-2006 byla zrealizována řada úspěšných projektů. Lze uvést například Festival dechových hudeb T.S., Borovanské borůvkobraní nebo přeměnu Olešnického zámku, zrekonstruovaný areál je využíván ke kulturně vzdělávacím akcím a přispěl ke zvýšení turistického ruchu v obci. Úspěšně zrealizován byl také projekt Cyklopenzion, který pomohl částečně vyřešit nedostatek ubytovacích kapacit v letním období v mikroregionu, přičemž zasahuje přímo cílovou skupinu cyklistů a turistů, zároveň přispěl k rozvoji stávajících služeb pro cyklisty a turisty, zvýšil atraktivitu území.

3.4.3 MAS Vltava, o.s.⁶⁹

Území MAS Vltava se rozkládá v severní části okresu České Budějovice, sousedí s okresy Písek a Tábor. Mikroregion tvoří celkem 14 obcí, k nimž náleží 58 místních částí. Obce Vltavotýnska jsou: Bečice, Čenkov u Bechyně, Dobšice, Dolní Bukovsko, Dražič, Hartmanice, Horní Kněžeklady, Hosty, Chrást'any, Modrá Hůrka, Temelín, Týn nad Vltavou, Všemyslice a Žimutice.

MAS Vltava má pro koordinovaný rozvoj zpracovány rozvojové strategie, z nichž nejvýznamnější je Rozvoj Vltavotýnska 2007-2013 a Strategický plán Leader MAS Vltava, o.s. pro období 2007-2013. Pro projekty, které jsou v souladu se strategií Rozvoj Vltavotýnska, se hledá vhodná dotace, resp. finanční prostředky pro jejich

---

⁶⁹ MIKROREGION VLTAVOTÝNSKO. *MAS Vltava*. [online].[cit. 2011-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.vltavotynsko.cz/aktuality/13-aktuality.html>>

realizaci. Naopak pro projekty naplňující Strategický plán Leader MAS Vltava, o.s. má MAS přiděleny dotační prostředky z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a ty jsou dále přerozdělovány.

Mezi cíle Rozvojové strategie Vltavotýnska 2007-2013 patří ochrana nejvýznamnějších hodnot mikroregionu, kterými jsou zejména zachovalá příroda, estetická krajina, kulturní bohatství a zdravé životní prostředí, zemědělství. Dalším z cílů je zabezpečení koordinovaného postupu členů sdružení při všestranném rozvoji, podpora rozvoje občanských iniciativ na místní a regionální úrovni a zvýšení ekonomické prosperity a kvality života, včetně podpory malého a středního podnikání, zemědělství, bydlení, školství, využití volného času, rozvoje veřejné správy, turistického ruchu, péče o památky aj.

MAS Vltava spolupracuje s několika partnerskými organizacemi – MAS Lužnice, MAS Střední Povltaví, Regionální značka Vltavotýnsko, Ekoregion Úhlava, Spolek pro rozvoj regionu a dalšími.

V roce 2010 bylo podpořeno a zrealizováno několik úspěšných projektů. Ve městě Týn nad Vltavou bylo upraveno veřejné prostranství u náměstí pro konání jarmarků, v Doubravě byl zrekonstruován kulturní dům, v Čihovicích byl otevřen Sportovně kulturní park, v Dolním Bukovsku proběhla rekonstrukce chodníků, v Nuzicích upravena náves, obnova místních komunikací, v rámci rozvoje lidských zdrojů byla zefektivněna výuka na základních školách v Týně nad Vltavou, v rámci podpory zemědělství vybudován moderní pastevní areál v Litoradicích, v Netěhovicích zrekonstruován sklad rostlinné výroby, v Žimuticích zrekonstruována sýpka, aj.

Aktuálně MAS Vltava ve spolupráci s MAS Lužnice a Ekoregionem Úhlava spustila společný projekt Regionální značka. Výrobci a poskytovatelé služeb na území Vltavotýnska si mohou nechat zdarma certifikovat svůj originální výrobek, produkt nebo službu. V roce 2011 již MAS Vltava podpořila řadu akcí, jako například seminář košíkářství či malování na hedvábí (březen 2011), projekt Seminář pro venkovský

cestovní ruch pořádaný Spolkem pro rozvoj venkova (březen 2011), Seminář o Venkovském cestovním ruchu (únor 2011), vzdělávací kurzy aj.

3.4.4 MAS Třeboňsko, o.p.s.⁷⁰

Obecně prospěšná společnost Místní akční skupina Třeboňsko o.p.s. byla založena v roce 2004. Prvotním impulsem pro její vznik byla potřeba vzniku aktivního partnerství měst a obcí, neziskových organizací, podnikatelských subjektů a občanů v otázkách dalšího rozvoje venkova a především daného území.

Nabídka obecně prospěšných služeb MAS Třeboňsko je široká: Vytvoření a aktualizace rozvojové strategie, podpora rozvojových projektů zvláště z následujících oblastí: obnova zdevastované části krajiny, obnova hrází a čištění vodních ploch, budování kanalizací a čistíren odpadních vod, obnova a udržování kulturních památek nebo charakteristických stavebních prvků sídel a krajiny, pořizování nových strojů a technologie pro obnovu přírodního nebo kulturního dědictví, obnova a budování nových vhodných ploch a prostorů pro podnikání v CR (obchody, restaurace, kuchyně, ubytování), stavební, technologické a strojové vybavení k pěstování a využívání obnovitelných zdrojů energie, budovy a vybavení vydavatelství a výzkumných organizací zaměřených na výše uvedené téma, meziregionální a mezinárodní spolupráce na výše uvedené téma, obnova a údržba budov a jejich využití jako společenských a informačních center, pořizování informačních systémů, podpora vzniku a provozu regionálních a podnikatelských sítí, vypisování výzev pro předkládání projektů, hodnocení projektů, evidence, monitorování a realizace projektů, vyhledávání možných finančních zdrojů pro financování rozvojových projektů oblasti působení MAS Třeboňsko.

Realizace společných strategických cílů na území Třeboňska je zaměřena na osm rozvojových oblastí - ochrana životního prostředí a trvale udržitelný rozvoj území,

---

⁷⁰ MAS TŘEBOŇSKO. [online]. [cit. 2011-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.mas-trebonsko.cz/>>

podpora podnikání a rozvoj výrobní základny, zvláště v oblasti malého a středního podnikání, podpora rozvoje cestovního ruchu a lázeňství, zkvalitnění života obyvatel regionu, využití přírodních a kulturních zdrojů Třeboňska, podpora spolupráce s jinými subjekty a regiony v ČR a zahraničí.

V roce 2010 byl zrealizován přínosný projekt Mikulovsko a Třeboňsko společně pro zvýšení kvality služeb v cestovním ruchu. Zvýšení úrovně cestovního ruchu mělo proběhnout především v nabídce gastronomických zařízení na Třeboňsku, resp. Mikulovsku. Projekt byl tedy směřován pro zástupce gastronomických zařízení, kteří tímto způsobem mohli získat cenné zkušenosti od renomovaných odborníků. Kurz byl pro účastníky zcela bezplatný a na jeho konci obdrželi certifikát, dokládající jejich odbornou způsobilost. Jelikož pro oblast Třeboňska je typická nabídka rybích specialit případně zvěřinových specialit a pro oblast Mikulovska víno, které právě ryby a zvěřinu doplňuje, byly takto zaměřeny i kurzy – např. ryby a zvěřina v gastronomii, základy pěstování vína, odrůdy, technologické postupy výroby, uchovávání, základy degustace, dále proběhy exkurze zástupců MAS Třeboňsko na Mikulovsko a exkurze zástupců MAS Mikulovsko na Třeboňsko.

Dále MAS pořádá konference, školení, setkání za účelem rozvoje regionu, vzdělávání a spolupráce.

3.5 Venkovské atraktivy Jindřichohradecka

3.5.1 Přírodní atraktivy

Důležitou přírodní atraktivitou na území Jindřichohradecka je řeka Lužnice s přítokem Nežárka, která je vyhledávána především vodáky, kteří při své plavbě k ubytování i stravování hojně využívají kempů podél toku – Vodácká základna Suchdol nad Lužnicí, Veřejné vodácké tábořiště Majdalena, kemp Lužnice či Autokemp Mláka a další.

Významná je jedinečná rybníční soustava na Třeboňsku, s velkým množstvím rybníků a vodohospodářských děl, která přímo dýchá historií a pyšní se největším rybníkem v České republice – Rožmberkem. Rybníky a krásná krajina lákají k rybaření, turistice i cykloturistice, pro kterou je zde vhodná rovinatá krajina i hustá síť cyklostezek.

V mikroregionu se nachází také množství přírodních koupališť, například pískoven na Suchdolsku.

Na území Jindřichohradecka se rozkládá CHKO Třeboňsko a přírodní park Česká Kanada.

3.5.2 Kulturně - historické atraktivy

Vodní zámek Červená Lhota, zámek Stráž nad Nežárkou, zřícenina hradu Landštejn.

3.5.3 Sportovně - rekreační atraktivy

Cykloturistika, turistika, hippoturistika, rybolov, přírodní koupaliště, vodáctví, lesy bohaté na houby a lesní plody, lázně, vodní sporty.

3.5.4 Technické atraktivy

Pevnostní areál Slavonice, Provoznické muzeum v Deštné, mosty ve Staré a Nové Hlíně, umělecká tkalcovna a muzeum ve Strmilově, aj.

3.6 Venkovské atraktivity Českobudějovicka

3.6.1 Přírodní atraktivity

Významnou přírodní atraktivitou je řeka Vltava, která je taktéž rájem pro vodáky. Na Vltavě lze využít služeb kempu Poslední štace v Boršově nad Vltavou, Autokemp Nový dvůr v Hostech, a další.

Vrchol Klet' láká jak rozhlednou, tak možností pro lyžování. Národní přírodní rezervace Červené Blato zve k pěšímu výletu do krajiny tundry a rašelinišť. V Novohradských horách leží Národní přírodní rezervace Žofínský prales a Národní přírodní rezervace Hojná Voda, které patří k nejstarším ve střední Evropě. Mezi atraktivní místa dále patří Vrbenské rybníky, vodní nádrž Římov, Hněvkovice, Kořensko, přírodní rezervace Brouskův mlýn, národní přírodní památka Terčino údolí, CHKO Blanský les.

3.6.2 Kulturně – historické atraktivity

Holašovice – selské baroko, Blata – známý architektonický komplex, tvrz Žumberk, rozhledna Kraví hora, poutní místo Dobrá voda, zřícenina gotické tvrze Cuknštejn.

3.6.3 Sportovně – rekreační atraktivity

Cykloturistika, turistika, hippoturistika, rybolov, vodáctví, vodní sporty, zimní sporty – lyžování, golf.

3.6.4 Technické atraktivity

Venkovské muzeum Kojákovice, Buškův hamr – Lniště u Trhových svinů, kovárny Plástovice a Opatovice, Muzeum historických vozidel v Pořežanech, Hornické muzeum v Rudolfově, Muzeum Roubenka na Římově, přehrada Římov, Starý mlýn ve Strýčicích, aj.

3.7 Nabídka agroturistiky v Jihočeském kraji

Agroturistika je jedním ze specifických produktů venkovského cestovního ruchu. V jižních Čechách jsou ideální předpoklady pro rozvoj právě této aktivity – lesy, rybníky, pole, pastviny, malebné vesničky staré lidové architektury. Existuje nabídka ubytování na statcích a farmách, kde si lidé mohou vyzkoušet různé činnosti, užívat si klidu v bezprostředním soužití s přírodou a ochutnat místní speciality a domácí produkty. Z nabídky této formy rekreace, která pokrývá Jihočeský kraj, bylo vybráno několik zástupců, kteří nejlépe charakterizují nabídku těchto služeb.

3.7.1 Penzion Mlýnský dvůr⁷¹

Ideálním místem pro rodinnou dovolenou je *Penzion Mlýnský dvůr* na okraji Třeboně. Nachází se na nejvyhledávanější cyklistické stezce na Třeboňsku. Nabízí ubytování na statku v pokojích selského stylu s kapacitou 45 lůžek. V selském stylu je zařízena i restaurace přímo v objektu, jejíž specialitou jsou pokrmy z masa, které pochází z vlastního certifikovaného biochovu. Nabídka zahrnuje samozřejmě i celou řadu běžných jídel.

Penzion je obklopen pastvinami a výběhy, plnými koní, ovcí a skotu. Zabývá se také zemědělskou ekovýrobou, vlastní certifikát BIO na vlastní produkty – seno, senáž, skot a ovce. Prolínají se zde tři druhy podnikání – zemědělství, restaurace a ubytování – ideální podmínky pro agroturistiku. V okolí penzionu se nachází síť cyklotras, jelikož Třeboňsko je svou rovinatou krajinou vhodné pro cykloturistiku.

Penzion svým hostům nabízí řadu služeb: bezplatné parkování, či parkování v areálu za poplatek, úschovnu cyklistických kol, bezplatné chytání ryb v místním rybníku, vlastní hřiště a tenisové kurty, golfové hřiště, jízda na elektrickém býkovi, jízda na koni, možnost vzít si s sebou na dovolenou pejska a ve vzdálenosti 150 m se nachází

---

⁷¹Penzion Mlýnský dvůr. [online]. [cit. 2011-04-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.mlynsky-dvur.cz>>

sportovní centrum, kde lze využít aktivní rekreaci – koupání, saunu, fitness, půjčovnu šlapadel, lodiček, aj.

Cena ubytování - mimo sezónu:

Osoba	... 320 Kč
Apartmán - 6 osob	... 1200 Kč
Čtyřlůžkový pokoj (s koupelnou a WC)	... 1200 Kč
Třilůžkový pokoj (s koupelnou a WC)	... 950 Kč
poplatek za psa	... 70 Kč
úschovna kol	... 10 Kč na den

Cena ubytování - v sezóně (1.6. – 15.9.):

Čtyřlůžkový pokoj (s koupelnou a WC)	... 1200 Kč
Třilůžkový pokoj (s koupelnou a WC)	... 950 Kč
Apartmán - 4 osoby	... 1400 Kč
Apartmán - 6 osob	... 1600 Kč
Lázeňský poplatek městu	... 15 Kč osoba/noc (děti do 15 let neplatí)
poplatek za psa	... 70 Kč
úschovna kol	... 10 Kč na den

3.7.2 Dvůr Hamr⁷²

Dvůr Hamr pod Rožmberkem je zemědělská usedlost nedaleko Lužnice a Třeboně, která nabízí ubytování na statku a stravování. Před 250 lety zde využil hamerník Furst terénních podmínek a pod hrází rybníka Rožmberk zbudoval jeden z mála hamrů na Třeboňsku. Už jeho syn budovu i s pozemky prosoudil s hrabětem Schwarzenberkem, který objekt přestavěl do dnešní podoby. Dodnes je zde vidět vše, co patří na správný statek i jak funguje zemědělská prvovýroba.

Na budovu penzionu navazují další budovy, sloužící k provozu zemědělské prvovýroby. Na farmě se chová hovězí dobytek a prasata. Návštěvník se může zúčastnit či přihlížet všem pracím ve dvoře, včetně dojení mléka a péče o dobytek a zvířata, či zkusit jízdu na koni. Pro cyklisty je připravena uzamykatelná kolárna a vybavená dílna pro opravy kol. Zázemí pro děti tvoří hřiště, houpačky a pískoviště, pro čtyřnohé mazlíčky jsou připraveny luxusní dřevěné kotce. Parkování je zajištěno přímo ve dvoře usedlosti. V letních měsících lze využít volný čas cykloturistikou, turistikou, koupáním, rybařením, houbařením a sběrem lesních plodů. Zimní aktivity nabízejí agroturistiku, bruslení, běžkaření, apod.

V blízkém okolí lze navštívit některé zajímavosti. Mezi ně patří bezpečnostní brod, protipovodňová hračka, rybník Rožmberk. V bezprostřední blízkosti farmy lze vidět pastvu dobytka, na které má dobytek celodenní volný výběh, nedaleko se nachází přírodní památka pískový přesyp Slepíčí vršek, kde jsou vhodné podmínky pro život vzácné pískomilné fauny a flóry. Turisté mohou navštívit i významná jihočeská města – České Budějovice, Třeboň, Hluboká nad Vltavou, Stráž nad Nežárkou a Veselí nad Lužnicí. Přírodním koupalištěm je nedaleká Vlkovská pískovna.

Stravování je nabízeno v letních měsících přímo v objektu, nachází se zde nekuřácká hospůdka, která nabízí různé pokrmy, včetně snídaní přímo z farmy – mléko, domácí vajíčka, apod.

---

⁷² DVŮR HAMR. [online].[cit. 2011-04-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.dvurhamr.cz/>>

Pokoje jsou apartmánového typu a jsou vybaveny sociálním zařízením, kuchyňkou s lednicí a TV. Každý pokoj má samostatnou prostornou koupelnu.

Cena ubytování na osobu/noc – mimo sezónu (1.10. – 31.5.):

Dospělí	... 320,- Kč
Děti 2-12 let	... 220,-Kč
neobsazené lůžko:	... 150Kč/den
Pes malý	... 70,-Kč
Velký	... 100,-
Snídaně	... 69,-Kč

Cena ubytování na osobu/noc - v sezóně (1.6. – 30.9.):

Dospělí	... 370 Kč/noc
Děti 2-12let	... 250 Kč/noc
Neobsazené lůžko	... 150 Kč/noc
Malý pes	... 70 Kč
Velký pes	... 100 Kč
Snídaně	... 69,-Kč

Cena ubytování obsahuje:

DPH, ubytování, teplá a studená voda, vytápění v topné sezóně, využívání kolárny, elektrické energie, povlečení, turistický poplatek. Děti do 2 let zdarma bez nároku na lůžkoviny, možno doobjednat postýlku 200,- za noc

Cena ubytování neobsahuje:

Povlečení v pokoji se zvířaty (Chloupky se velice těžko dostávají z povlečení a většinou je povlečení dále nepoužitelné, proto je doporučeno povlečení vlastní.)

3.7.3 Angus farma Rančice⁷³

Angus farma Rančice se nachází zhruba 12 km od Českých Budějovic. Hlavní činností rodinné farmy je chov masného skotu – plemene Aberdeen Angus. Na orné půdě se pěstuje obilí pro krmné účely a pícniny, součástí hospodářství je i 10 ha lesa. Na farmě je celoročně možnost ubytování v apartmánech, vždy v sedmidenních nebo čtrnáctidenních turnusech. Hosté si mohou prohlédnout farmu – je možno vidět krávy, telata, koně, ovce, slepice, perličky, kachny, králíky, psy a kočky.

Jelikož jsou Rančice součástí cyklostezky, přímo se nabízí výlety na kole. V okolí je možnost koupání v přírodě – rybníky, řeka Vltava. Na farmě je vybudována i stáj pro koně s venkovní jízdárnou a výběhem, hosté mohou využít několik koní, určených k rekreační jízdě.

Za kulturou mohou hosté vyrazit do kina do Českých Budějovic, či navštívit otáčivé hlediště v Českém Krumlově. V okolí se nachází i dostatečné množství památek – klášter ve Zlaté Koruně, Český Krumlov, Rožmberk, Hluboká nad Vltavou.

Ubytování je provozováno ve 2 apartmánech, celkem 10 míst. V apartmánu je podkroví - 2 ložnice (3 plus 2 postele), WC a sprchový kout, přízemí - WC, obývací pokoj, kuchyň s jídelnou. Vybavení - sporák s troubou, lednice, myčka, mikrovlnná trouba, kávovar, barevná TV a satelit, topení, klimatizace. Možnost venkovního grilování.

Cena ubytování – mimo sezónu (4.1.-27.6., 1.9.-19.12.) :

1 apartmán na týden (5 lůžek)	... 9 900 Kč
2 apartmány na týden (10 lůžek)	... 19 000 Kč

Cena ubytování – v sezóně (28.6.-31.8., 20.12.-3.1.):

1 apartmán na týden (5 lůžek)	... 10 900 Kč
2 apartmány na týden (10 lůžek)	... 21 000 Kč

---

⁷³ ANGUS FARMA RANČICE. [online].[cit. 2011-04-25]. Dostupné z WWW: <<http://angus.unas.cz>>

Cena na osobu a noc (v případě zájmu pro 1-3 osoby):

1-2 noci / celoročně	... 450 Kč
3 a více nocí / celoročně	... 400 Kč

V ceně není zahrnut místní ubytovací poplatek pro obecní úřad 15 Kč /dosp. osoba a noc, u týdenních pobytů je účtováno překročení spotřeby elektrické energie nad 50kW za 1 apartmá.

4 MYSTERY GUEST – PRŮZKUM STRAVOVACÍCH ZAŘÍZENÍ FORMOU POZOROVÁNÍ

K získání informací pro diplomovou práci byla použita forma pozorování „Mystery Guest“ – fiktivní host. Před zahájením průzkumu byl vytvořen formulář pro hodnocení jednotlivých oblastí, který zahrnuje 3 skupiny kritérií a celkem 31 sledovaných oblastí. Formulář obsahuje identifikační část, kde je uveden název provozovny, druh zařízení, umístění a internetová adresa provozovny, pokud existuje. Druhá část je hodnotící, je rozdělena do třech oddílů – kritérium Vzhled a image provozovny, kritérium Průběh obsluhy, kritérium Celkový dojem, čistota, hygiena. První kritérium hodnotí provozovnu z hlediska image, vzhledu a dojmu z interiéru a venkovních prostor, obsah a úroveň nabídky, personál. Druhé kritérium hodnotí průběh obsluhy, chování personálu, profesionalitu, pokrm a v neposlední řadě vyúčtování. Třetí kritérium je zaměřeno na čistotu a hygienu, jak personálu, tak prostředí a přilehlých prostor.

Hodnocení je provedeno formou známkování 1 – 5, resp. způsobem školního známkování.

Fiktivního hosta představuje autorka práce v doprovodu další osoby. V období březen – duben 2011 bylo navštíveno 50 stravovacích zařízení v Jihočeském kraji, průzkum byl blíže zaměřen na území dvou okresů - České Budějovice a Jindřichův Hradec. Vybírány byly venkovské lokality, které mají méně než 2000 obyvatel. Ve většině případů se jednalo o zařízení poskytující zároveň ubytovací služby, tzn. penziony, kempy.

Ačkoli formulář obsahuje konkrétně vymezená kritéria, hodnocení je ovlivněno subjektivním vnímáním hodnotící osoby. Jelikož se jedná o typicky venkovská zařízení a očekávání úrovně poskytovaných služeb je zpravidla jiné, než je tomu u hosta restaurace v pětihvězdičkovém hotelu, je třeba k tomuto faktu přihlídnout.

4.1 Výsledky průzkumu

1. kritérium – Vzhled a image provozovny

Prvním kritériem průzkumu bylo pozorování vzhledu provozovny, jak zvenčí, tak uvnitř, hodnocena byla stylovost zařízení, sladění barev, osvětlení a dále image podniku, na kterou poukazuje úroveň nabídky, přehlednost, vzhled nabídky, její obsah, šíře a nápaditost. Hodnoceno bylo i denní menu, či speciální nabídka restaurace. Pokud provozovna disponuje webovými stránkami, byl zhodnocen jejich vzhled, přehlednost a aktuálnost informací. Co se týče personálu, v této části protokolu je zhodnocena jejich upravenost a počet.

Tato kritéria jsou ohodnocena celkovou známkou **2,02**.

Pozorovaná negativa:

- Provozovna nemá žádný styl, žádnou image, jedná se o obyčejnou venkovskou hospodu, která primárně uspokojuje poptávku místních obyvatel a štamgastů,
- vnitřní prostory jsou příjemně uspořádány, vybavení je stylové, příjemná atmosféra, avšak exteriér a okolní prostředí je neupraveno, budova nevzhledná, zastaralá,
- nevhodně sestavená nabídka v jídelním lístku, příliš úzká, nebo naopak nepřiměřeně široká,
- jídelní lístek je pomačkaný, ušpiněný,
- denní menu není nabízeno na internetových stránkách, pokud je podnikatel provozuje,
- často se objevuje nedostatečný počet personálu, což se výrazně projevuje v určitých denních dobách, např. v době oběda je personál přetížený, nestíhá a hosté dlouho čekají,
- oblečení personálu není jednotné, jedná se o různorodé civilní oblečení a často je personál nerozeznatelný od hostů,

- jinak příjemné prostředí narušuje neprofesionální chování a neochota personálu.

Pozitivní zjištění:

- u 15 provozoven lze celkovou image, prostředí a čistotu, hodnotit známkou 1,
- u 3 provozoven byl přístup personálu až na drobné nedostatky téměř bezchybný.

2. kritérium – Průběh obsluhy

V rámci uvedeného kritéria je v první řadě hodnocen celkový průběh obsluhy a s ním i celková spokojenost hosta. Pozorováno je uvítání hosta, oslovení, první kontakt, představení nabídky, doporučení pokrmu, nápoje. Tato položka formuláře se ukázala jako nadsazená vůči typu zařízení, ve kterých byl průzkum prováděn, jelikož ani v jednom podniku jsme se s tímto přístupem nesetkali. Další důležitou oblastí je chování obsluhy, z hlediska její vstřícnosti, ochoty, schopností poradit, informovat. Pozorována byla i profesionalita obsluhy a její odborné dovednosti. Hodnocena je i příprava pokrmů – doba přípravy, kvalita používaných surovin, chutnost, vzhled, velikost porcí, shoda pokrmu s nabídkou v jídelním lístku. V poslední části je hodnocen průběh vyúčtování – doba, než je přinesen účet, forma účtu, jeho přehlednost, zda jsou položky správně účtovány. Posledním bodem je zhodnocení rozloučení s hostem.

Celkový dojem z úrovně průběhu obsluhy je ohodnocen známkou **2,34**.

Pozorovaná negativa:

- Nepřítomnost uvítání hosta, při vstupu hosta do zařízení není navázán ani oční kontakt,
- dlouhé čekání na obsloužení, či přinesení jídelního lístku,

- nebo naopak jídelní lístek na stole a dotazování na nápoj, ještě před usazením hosta,
- jídelní lístek obsluha podává neotevřený, často jen položí na stůl, pořadí, ve kterém se jídelní lístek podává (první ženě, poté muži) není dodržováno,
- obsluha bez představení nabídky nebo předložení jídelního lístku, o který host často musí požádat, nezdvořilé vyjadřování – často se objevují věty typu „Co to bude? Co si dáte?“, aniž by host měl před tím možnost nahlédnout do nabídky,
- většina obsluhujícího personálu ve venkovských stravovacích zařízeních nedisponuje odbornými dovednostmi, nezná složení jídel,
- účet ve většině případů psaný ručně, nepřehledně, ve dvou případech dokonce nevypsán vůbec a nepředložen.
- rozloučení s hostem často chybí.

Pozitivní zjištění:

- připravený pokrm se ve všech případech shodoval s nabídkou uvedenou v jídelním lístku,
- pokrmy byly ve většině případů připraveny v krátké nebo přijatelné době, což ovšem mohlo být ovlivněno tím, že v době průzkumu většinou restaurace nebyly příliš vytíženy,
- rychlé vyúčtování, ve většině případů byl účet přinesen do několika minut od požádání,
- správnost účtovaných položek.

3. kritérium – celkový dojem čistota, hygiena

Důležitým kritériem je celkový dojem ze zařízení, včetně spokojenosti s obsluhou, vzhledem zařízení, atmosférou, čistotou. Hodnocena je celková čistota a bezpečnost, hygiena na toaletách i hygiena personálu, zdali kouří za barem, či vyřizuje soukromě

telefonáty, apod. Zaměřili jsme se i na detaily jako jsou čisté stoly, ubrusy, prostírání, příbory a skleničky.

Toto kritérium bylo ohodnoceno známkou **2,2**.

Pozorovaná negativa:

- nečisté skleničky, ubrusy, nevymyté nebo plné popelníky na stolech,
- personál se věnuje svým záležitostem – telefonování, kouření, návštěvy,
- hygiena na toaletách i v přilehlých prostorách není odpovídající.

4.2 Konkrétní výsledky průzkumu

Díličí hodnocení bylo provedeno pětistupňovým známkováním, celkové hodnocení jednotlivých položek formuláře je průměr dosažených známek. V tabulce je uveden počet jednotlivých dosažených známek.

Tabulka č. 3: Vyhodnocení průzkumu Mystery Guest

Číslo otázky	Kritérium č. 1 – VZHLED A IMAGE PROVOZOVNY	Průměrné hodnocení
1.	Celkové hodnocení vzhledu a image provozovny	2,4
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 15x 2 – 7x 3 – 22x 4 – 5x 5 – 1x		
2.	Image / styl zařízení	2,42
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 15x 2 – 8x 3 – 19x 4 – 4x 5 – 1x		
3.	Vzhled – vnější prostory	2,22
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 19x 2 – 8x 3 – 17x 4 – 4x 5 – 1x		
4.	Vzhled – vnitřní prostory (osvětlení, barvy, atmosféra)	2,38
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 16x 2 – 11x 3 – 11x		

4 – 12x 5 – 0x		
5.	Úroveň nabídky (přehlednost, vzhled)	1,96
Dosažené známky: 1 – 22x 2 – 12x 3 – 12x 4 – 4x 5 – 0x		
6.	Obsah nabídky (šíře, nápaditost)	1,88
Dosažené známky: 1 – 23x 2 – 12x 3 – 13x 4 – 2x 5 – 0x		
7.	Denní menu, speciální nabídka	1,58
Dosažené známky: 1 – 25x 2 – 12x 3 – 5x 4 – 1x 5 – 0x × – 7x		
8.	Nabídka na internetu (www stránky, aktuálnost, přehlednost)	1,5
Dosažené známky: 1 – 18x 2 – 4x 3 – 3x 4 – 1x 5 – 0x × - 24x		
9.	Personál (počet)	
<p>Nejčastěji byl počet obsluhujícího personálu 1. Tak tomu bylo u 31 provozoven.</p> <p>U 15 provozoven byl počet personálu 2 osoby.</p> <p>U 4 provozoven obsluhoval tříčlenný personál.</p>		
10.	Upravenost personálu	1,9

<i>Dosažené známky:</i> 1 – 19x 2 – 19x 3 – 10x 4 – 2x 5 – 0x		
Konečná známka:		2,02
Číslo otázky	Kritérium č. 2 – PRŮBĚH OBSLUHY	Průměrné hodnocení
1.	Celkové hodnocení průběhu obsluhy, celková spokojenost hosta	2,18
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 13x 2 – 12x 3 – 21x 4 – 2x 5 – 2x		
2.	Uvítání hosta, oslovení, uvedení ke stolu	5
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 50x		
3.	Představení nabídky, výběr, doporučení pokrmu, nápoje	5
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 50x		
4.	Chování obsluhy (ochota, vstřícnost)	1,84
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 26x 2 – 13x 3 – 6x 4 – 3x 5 – 2x		

5.	Schopnosti obsluhy (poradit, informovat)	1,82
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 21x 2 – 16x 3 – 6x 4 – 2x 5 – 1x × - 4x		
6.	Profesionalita obsluhy (odborné znalosti a dovednosti, servis)	3,32
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 1x 2 – 6x 3 – 24x 4 – 14x 5 – 5x		
7.	Způsob obsluhy	2,66
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 2x 2 – 23x 3 – 17x 4 – 6x 5 – 2x		
8.	Doba přípravy zvoleného pokrmu	1,48
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 32x 2 – 15x 3 – 0x 4 – 3x 5 – 0x		
9.	Velikost porcí, teplota, gramáž	1,6
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 28x 2 – 15x 3 – 6x 4 – 1x 5 – 0x		
10.	Kvalita použitých surovin	1,42

<i>Dosažené známky:</i> 1 – 33x 2 – 16x 3 – 4x 4 – 0x 5 – 0x		
11.	Chutnost, vzhled	2,12
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 17x 2 – 14x 3 – 16x 4 – 2x 5 – 1x		
12.	Shoda pokrmu s nabídkou v jídelním lístku	1
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 50x 2 – 3 – 4 – 5 –		
13.	Vyúčtování (doba)	1,3
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 42x 2 – 5x 3 – 0x 4 – 2x 5 – 1x		
14.	Forma účtu, přehlednost	2,35
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 15x (tištěný) 2 – 1x (psaný ručně – slovně vypsány položky) 3 – 32x (psaný ručně – nepřehledně) 4 – 0x 5 – 0x × - 2x (nepředložen)		
15.	Správnost účtovaných položek	1
<i>Dosažené známky:</i> 1 – 48x 2 –		

3 –		
4 –		
5 –		
× - 2x		
16.	Rozloučení s hostem, poděkování za návštěvu	3,26
<i>Dosažené známky:</i>		
1 – 9x		
2 – 11x		
3 – 6x		
4 – 6x		
5 – 18x		
Konečná známka:		2,34
Číslo otázky	Kritérium č. 3 – CELKOVÝ DOJEM, ČISTOTA, HYGIENA	Průmerné hodnocení
1.	Celkový dojem (atmosféra, obsluha, zařízení, čistota)	2,26
<i>Dosažené známky:</i>		
1 – 10x		
2 – 14x		
3 – 16x		
4 – 7x		
5 – 3		
2.	Celková čistota, bezpečnost	2,26
<i>Dosažené známky:</i>		
1 – 11x		
2 – 20x		
3 – 14x		
4 – 5x		
5 – 0x		
3.	Detaily (čisté ubrusy, prostírání, příbory, skleničky)	2,16
<i>Dosažené známky:</i>		
1 – 15x		
2 – 17x		
3 – 13x		
4 – 5x		
5 – 0x		
4.	Hygiena personálu, kouření a jídlo za barem, soukromé telefonování	2,12

<i>Dosažené známky:</i>		
1 – 20x		
2 – 15x		
3 – 7x		
4 – 5x		
5 – 3x		
5.	Hygiena na toaletách a v přílehlých prostorách	2,2
<i>Dosažené známky:</i>		
1 – 12x		
2 – 20x		
3 – 16x		
4 – 0x		
5 – 2x		
Konečná známka:		2,2

Zdroj: vlastní

V rámci průzkumu bylo navštíveno 50 provozoven, z nichž 15 bylo ryze gastronomických zařízení (5 v okrese České Budějovice, 10 v okrese Jindřichův Hradec). Zbývající zařízení tvořily penziony včetně restaurace, jeden hotel a jeden kemp (12 v okrese České Budějovice, 23 v okrese Jindřichův Hradec).

Ve většině z 50 pozorovaných venkovských zařízení nebyl poskytnut servis bez nedostatků. Většině případů se jednalo hlavně o nedostatky ze strany obsluhy, v několika případech byla obsluha naprosto neprofesionální a nebyly dodrženy ani základní pravidla.

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

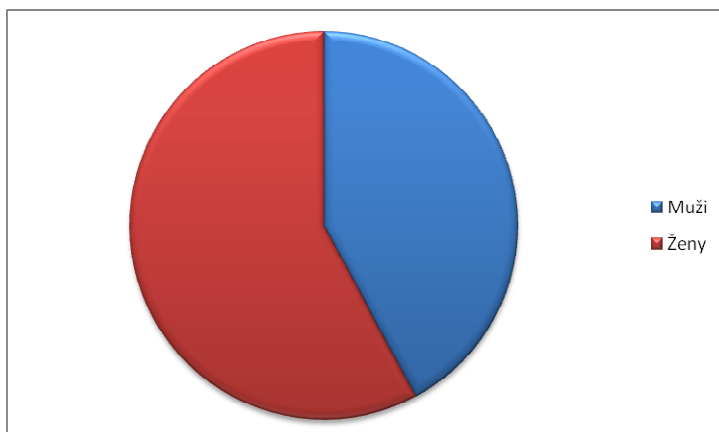
V rámci průzkumu několika oblastí týkajících se služeb venkovského cestovního ruchu a spokojenosti klientů bylo využito dotazníkové šetření. Byl navržen dotazníkový formulář, obsahující 17 otázek. První tři otázky se týkají struktury respondentů – pohlaví, věk a místo bydliště. Další čtyři otázky jsou zaměřeny na zkušenosti dotazovaných s ubytovacími službami v Jihočeském kraji. Následuje hodnocení poskytnutých služeb, gastronomických i ubytovacích – tomuto tématu jsou věnovány opět čtyři otázky. Čtyři otázky zjišťují trend letošních dovolených a názor veřejnosti na venkovskou turistiku a v posledních dvou jsou respondenti dotázáni na jejich vnímání činnosti místních akčních skupin. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 114 respondentů a probíhalo v době od 1. března 2012 do 15. dubna 2012. Věkové složení respondentů je od 15 let až po seniory, dotazovaní byli vybíráni tak, aby, pokud možno, byly zastoupeny všechny věkové kategorie.

5.1 Rozbor a vyhodnocení dotazníku

5.1.1 Rozbor identifikačních údajů respondentů

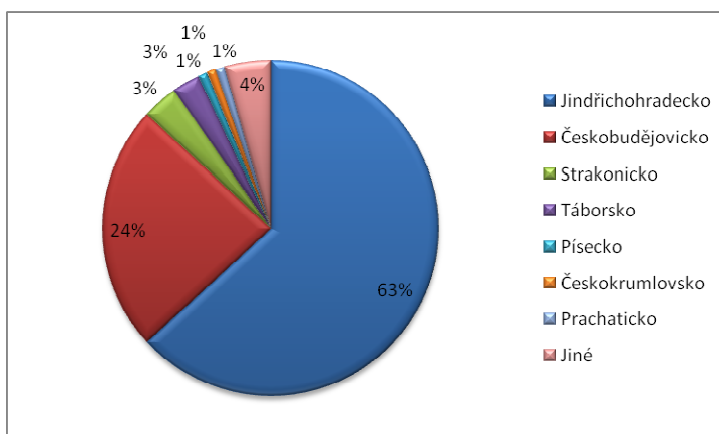
Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 114 osob, z toho 48 mužů a 66 žen. Z celkového počtu byli nejvíce zastoupeni respondenti z Jindřichohradecka (72 osob / 63%). Dále bylo zastoupeno 27 osob z Českobudějovicka (23%), 4 osoby ze Strakonicka (4%), 3 osoby z Tábořska (3%), 1 osoba z Prachaticka (1%), 1 osoba z Písecka (1%), 1 osoba z Českokrumlovska (1%) a 5 osob uvedlo místo trvalého pobytu jiné, tudíž se jednalo o osoby, které nežijí v Jihočeském kraji (4%).

Graf 1: Struktura respondentů dle pohlaví

Zdroj: vlastní

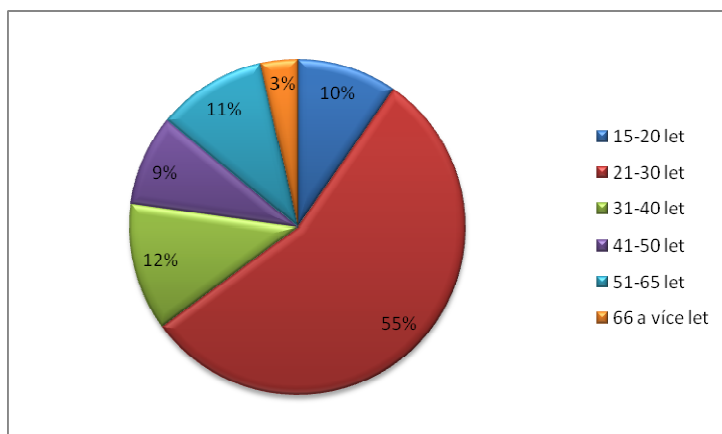
Graf 2: Struktura respondentů dle bydliště

Zdroj: vlastní

Z hlediska věkového složení se průzkumu zúčastnilo 11 osob ve věku 15-20 let (10%), 63 osob ve věku 21-30 let (55%), 14 osob ve věku 31-40 let (12%), 10 osob ve věku 41-50 let (9%), 12 osob ve věku 51-60 let (11%), 4 osoby ve věku 66 let a více (4%). Nejvíce byla tedy zastoupena věková skupina 21-30 let. Z hlediska pohlaví na dotazníky odpovídalo 66 žen a 48 mužů.

Graf 3: Struktura respondentů dle věku

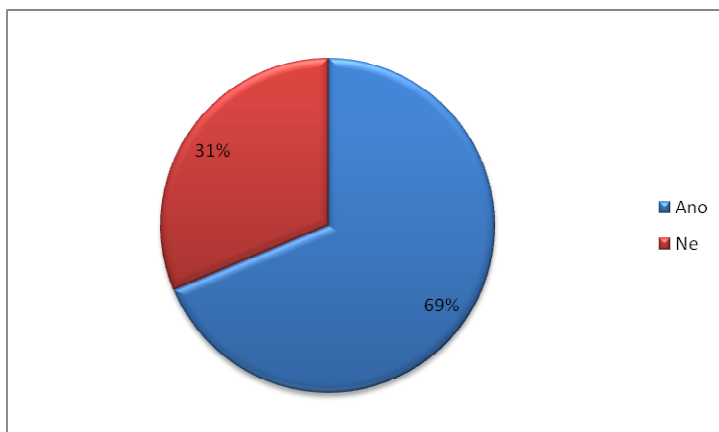
Zdroj: vlastní

5.1.2 Hodnocení ubytovacích a stravovacích služeb v Jihočeském kraji

V další části dotazníku byli respondenti dotazováni na to, zda již někdy využili ubytovacích služeb v Jihočeském kraji. Ze 114 dotazovaných byla kladná odpověď v 79 případech, 36 osob zde nikdy nevyužilo ubytování. 79 osob bylo dotázáno na to, jakých ubytovacích služeb využili a zda jim chyběly nějaké služby. Respondenti mohli vybírat i více než jedno zaškrtnuté políčko. Nejvíce zkušeností podle průzkumu měli respondenti s ubytováním v kempu, ať již se jedná o stan či chatu – ze 79 dotázaných tuto skutečnost uvedlo 54 osob. Na druhém místě jsou penziony, s jejichž využitím mělo zkušenost 36 osob ze 79. Pouze 7 lidí využilo někdy ubytování na farmě či venkovském statku. 22 dotazovaných uvedlo, že jim nějaké služby chyběly a nebyli s ubytováním zcela spokojeni, zbylá část, 55 osob, byla s poskytovanými službami zcela spokojena. Dále dotazovaní uváděli, jakou formu stravování při svém pobytu využili. Nejčastěji byly uváděny místní restaurace, místní obchody a občerstvení a vlastní vaření.

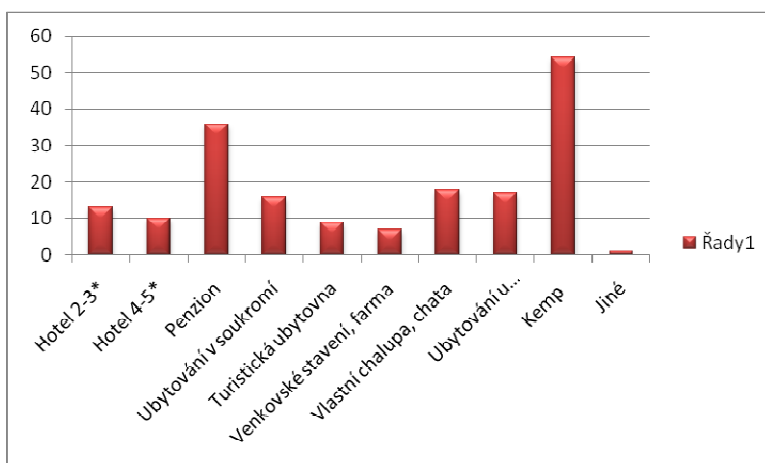

Graf 4: Otázka č. 4 - Využili jste již někdy ubytování v Jihočeském kraji?

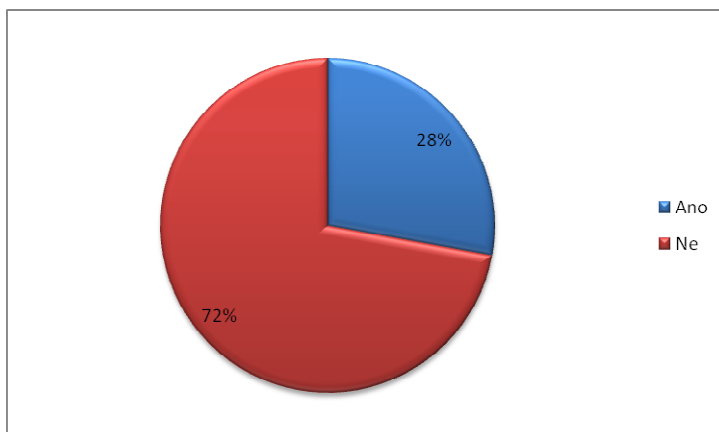
Zdroj: vlastní

Graf 5: Otázka č. 5 - Jakých ubytovacích služeb v Jihočeském kraji jste využili?

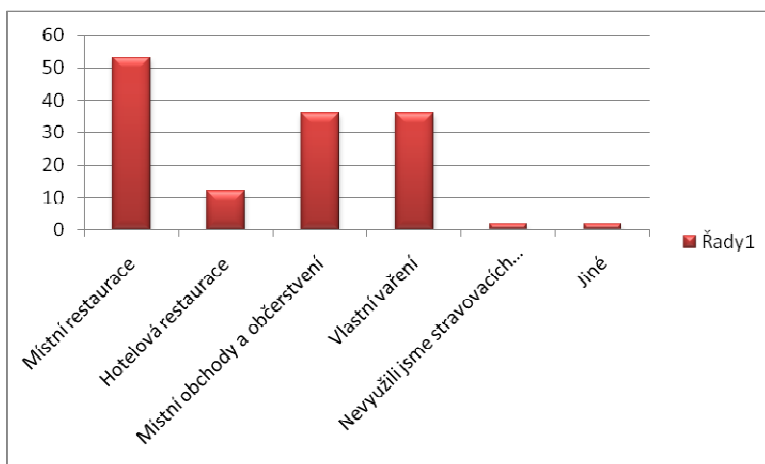
Zdroj: vlastní

Graf 6: Otázka č. 6 – Chyběly Vám zde nějaké služby?

Zdroj: vlastní

Graf 7: Otázka č. 7 - Jakou formu stravování jste při svém pobytu využili?

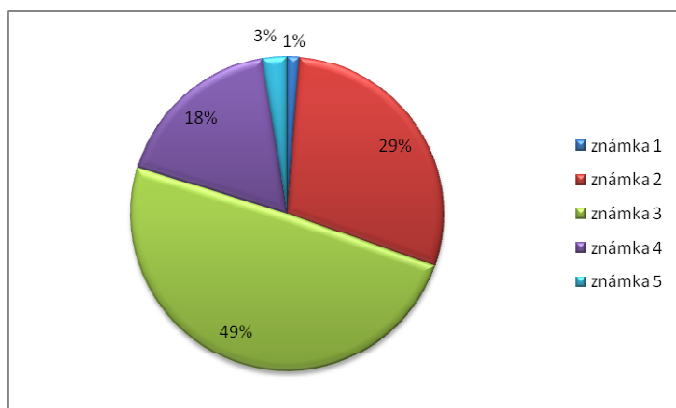
Zdroj: vlastní

5.1.3 Hodnocení úrovně poskytovaných služeb

Dotazovaní hodnotili také všeobecnou úroveň služeb a úroveň kvality personálu. Zvoleno bylo známkování od 1 do 5 (jedna nejlepší, 5 nejhorší). Ze získaných výsledků bylo spočítáno průměrné hodnocení. Všeobecná úroveň ubytovacích zařízení byla hodnocena průměrem 2,91, všeobecná úroveň stravovacích zařízení byla hodnocena průměrem 2,82. Kvalita personálu z hlediska jeho profesionality a odborných znalostí získala průměrnou známku 2,98. Kvalita personálu z hlediska ochoty a vstřícnosti

k hostům byla hodnocena průměrem 2,9. Z uvedených výsledků vyplývá, že lidé nevnímají současnou úroveň poskytovaných služeb příliš kladně a lze říci, že je nedostatečná.

Graf 8: Otázka č. 8 - Všeobecná úroveň ubytovacích zařízení v Jihočeském kraji

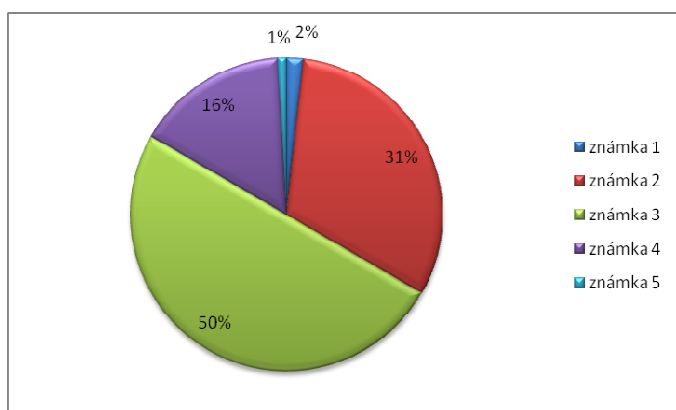
Dosažené známky a jejich

průměr:

1	1x
2	23x
3	39x
4	14x
5	2x
2,91	

Zdroj: vlastní

Graf 9: Otázka č. 9 - Všeobecná úroveň stravovacích zařízení v Jihočeském kraji

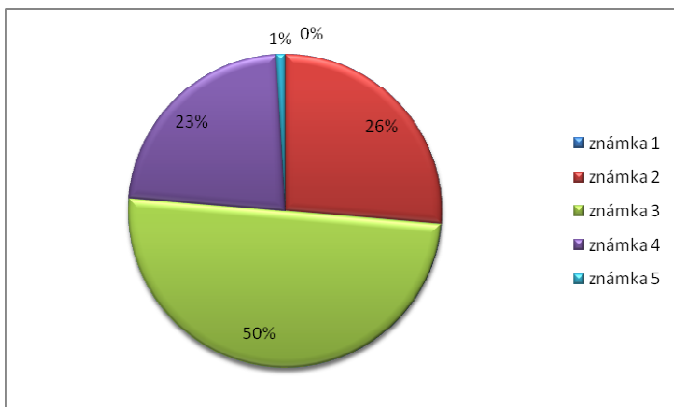
Dosažené známky a jejich

průměr:

1	2x
2	36x
3	57x
4	18x
5	1x
2,82	

Zdroj: vlastní

Graf 10: Otázka č. 10 - Kvalita personálu, jeho profesionalita a odborné znalosti

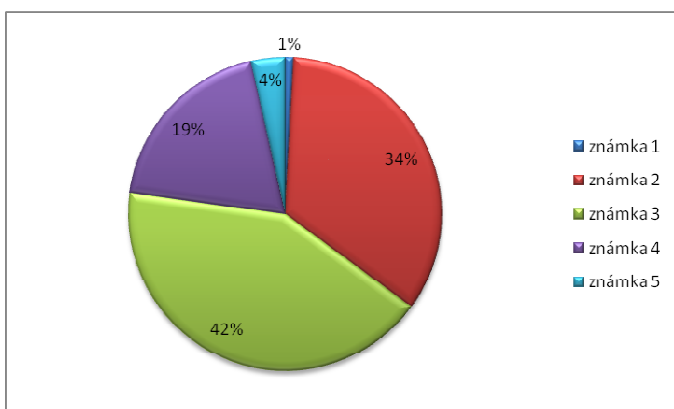

Dosažené známky a jejich průměr:

1	0x
2	30x
3	57x
4	26x
5	1x
2,98	

Zdroj: vlastní

Graf 11: Otázka č. 11 - Kvalita personálu z hlediska ochoty, chování k hostům a vstřícnosti

Dosažené známky a jejich průměr:

1	1x
2	39x
3	48x
4	22x
5	1x
2,9	

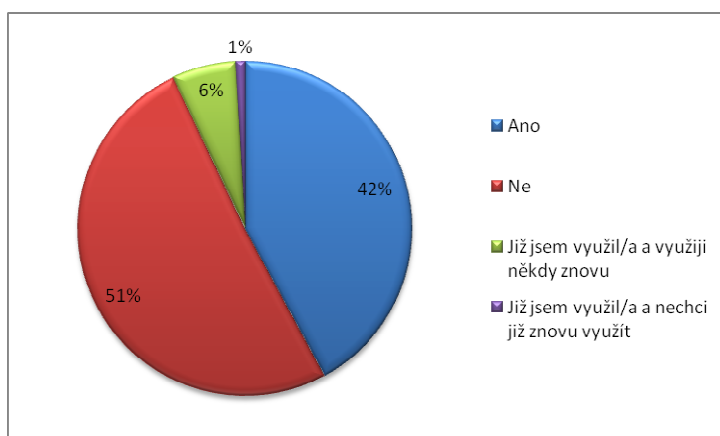
Zdroj: vlastní

5.1.4 Další části dotazníku

V jedné části respondenti odpovídali na otázky ohledně plánů letošních dovolených. Cílem těchto otázek bylo zmapovat preference dotazovaných a jejich náklonnost k venkovskému cestovnímu ruchu, či zájem o pobyt na farmě.

Ze 114 dotazovaných by ubytování na statku s možností zapojit se do činností na statku využilo 48 osob, 58 osob odpovědělo záporně. 7 osob již podobnou dovolenou prožilo a rádo by ji opakovalo, 1 respondent tuto formu ubytování již využil a nechce více opakovat. Z toho lze usoudit, že poptávka po agroturistice není vysoká.

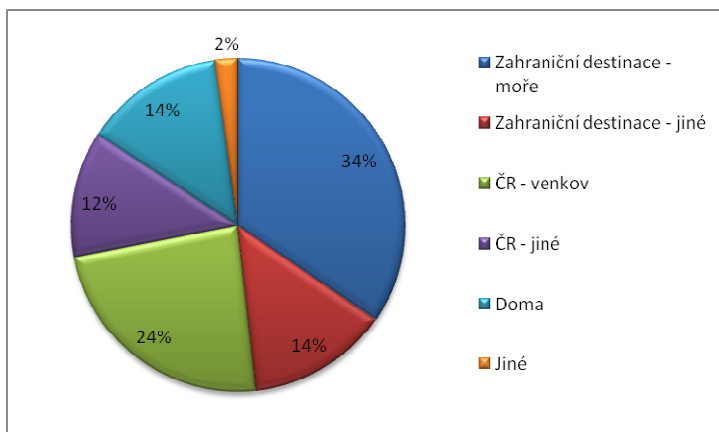
Graf 12: Otázka č. 12 - Využil/a byste někdy ubytování na venkovském statku/farmě s možností zapojit se do činností na farmě?

Zdroj: vlastní

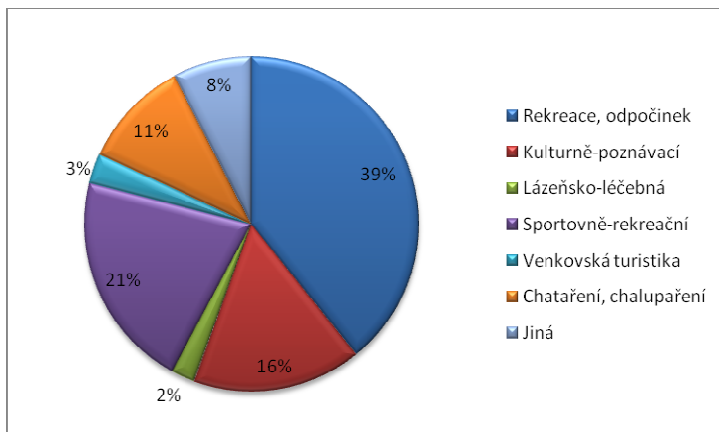
Dá se říci, že otázka letošní dovolené v letní sezóně není jednoznačná. Počet osob, které plánují dovolenou v zahraničí se téměř rovná počtu osob, které využijí domácího cestovního ruchu, proto nelze jednoznačně určit, co lidé preferují. Přímou venkovského pobytu využije 24% z dotázaných. Co se týče formy dovolené, naprostá většina bude na své dovolené odpočívat a rekreovat se (36%), sportovní rekreační dovolenou zažije 21% dotázaných a pouhá 3% plánují věnovat se venkovské turistice, agroturistice apod. Otázka č. 15 zobrazuje preference respondentů při výběru dovolené. Z výsledků lze vyčíst fakt, že většina lidí dává přednost klidnému venkovskému prostředí (41%). 34% potom raději pro svou dovolenou využije živější místa, kde existuje noční život, nákupní centra, je zde větší koncentrace lidí a příležitostí se bavit. 25% dotázaných volí kompromis mezi oběma.

Graf 13: Otázka č. 13 – Kde strávíte letošní dovolenou?

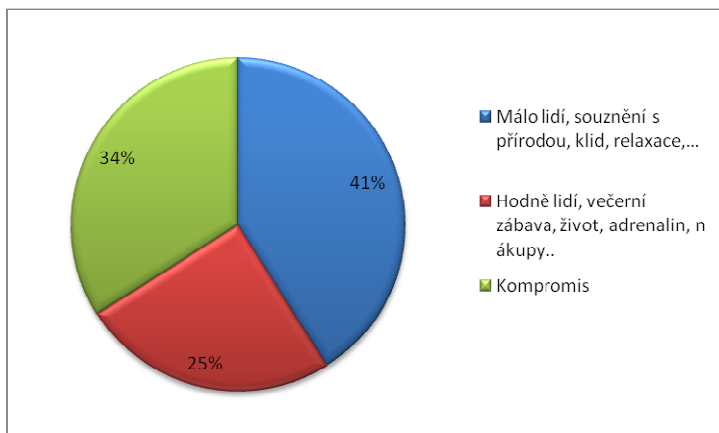
Zdroj: vlastní

Graf 14: Otázka č. 14 - Jaká bude forma Vaší letošní dovolené?

Zdroj: vlastní

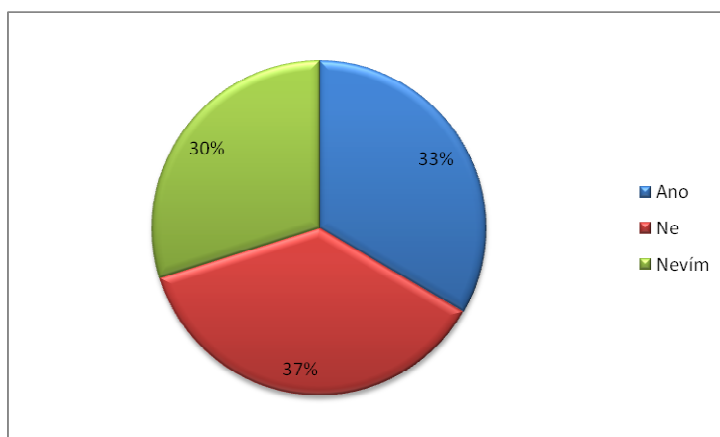
Graf 15: Otázka č. 15 – Při představě ideální dovolené byste dali přednost:

Zdroj: vlastní

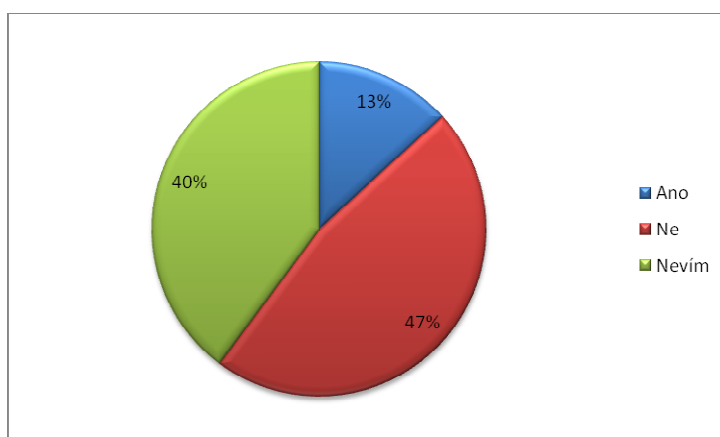
Z dotazníkového šetření vyplývá, že většina respondentů nemá přehled o činnosti místních akčních skupin, mnozí ani nevědí, co místní akční skupiny jsou. Možnou příčinou je nezájem obyvatel o společenské dění v oblasti, kde žijí, či nedostatečná propagace. V rámci dotazníkového šetření toto bylo vcelku překvapivé zjištění.

Graf 16: Vnímáte ve svém regionu činnost Místních akčních skupin?

Zdroj: vlastní

Graf 17: Myslíte si, že je propagace mikroregionů dostačující?

Zdroj: vlastní

ZÁVĚR

Cílem práce bylo zhodnotit úroveň služeb poskytovaných ve venkovském cestovním ruchu v České republice. Analýza byla zaměřena na Jihočeský kraj, konkrétně na území okresů České Budějovice a Jindřichův Hradec.

V teoretické části byl čtenář seznámen s problematikou cestovního ruchu jako takového, dále byl definován pojem venkovský cestovní ruch a jeho základní formy, nastíněny byly podmínky pro podnikání v cestovním ruchu. Popsány byly podpory rozvoje venkova, resp. venkovského cestovního ruchu formou dotací ze strukturálních fondů. Analytická část je věnována zmapování situace v Jihočeském kraji se zaměřením na Českobudějovicko a Jindřichohradecko. Představeny jsou atraktivita těchto oblastí, včetně popisu aktivit místních akčních skupin. Navazuje šetření na bázi fiktivního hosta – Mystery Guest. Dle předem připravených kritérií jsou hodnoceny parametry gastronomických služeb v rámci venkovského cestovního ruchu.

V rámci realizace praktické části bylo navštíveno a zhodnoceno padesát gastronomických zařízení ve vymezené oblasti. Pozorováním bylo zjištěno, že pro rozvoj venkovského cestovního ruchu v daných lokalitách jsou velmi příznivé podmínky jak přírodní, tak kulturně – historické. V Jižních Čechách se nachází četné množství přírodních zajímavostí, památek, chráněných oblastí, přírodních rezervací a parků. Stejně tak je v této oblasti situováno velké množství kulturních a historických atraktivit a v neposlední řadě i spousta technických zajímavostí. Jižní Čechy jsou ideálním krajem pro cykloturistiku, turistiku, agroturistiku i hippoturistiku. Co se týče nabídky ryze agroturistických či ekoagroturistických aktivit, ukázalo se, že zařízení nabízejících tuto formu rekreace, zde není mnoho. Naopak se velmi často vyskytuje možnost hippoturistiky, v regionu je vyznačeno několik koňských stezek a stanic zapojených do projektu Turistika na koni. Hustá síť cyklostezek umožňuje využívat rovinaté krajiny Třeboňské a Budějovické pánve k výletům na kole.

V rámci pozorování metodou Mystery Guest bylo mimo jiné zjištěno, že téměř v každé, byť malé vesnici či obci, se objevuje nabídka ubytování. Ubytovací služby jsou provozovány v soukromí, na chatách, chalupách, či penzionech. Do nabídky patří také značné množství kempů, zejména v blízkosti vodních toků, jelikož územím protékají sjízdné řeky a v létě jsou kempy útočištěm především početných skupin vodáků. Nabídka dostatečně pokrývá celé území. Součástí ubytovacích zařízení, zejména penzionů, bývají restaurace a hostince. Právě na gastronomické provozovny byl zaměřen průzkum. Na základě výsledků šetření lze formulovat několik závěrů. Nabídka stravovacích zařízení je relativně dostatečná – při cestování po venkově si lze všimnout, že se téměř v každé obci nachází restaurace. Problematickou oblastí je však kvalita poskytovaných služeb a vzhled provozoven, jež v mnoha případech spíše odrazuje. Průzkum odkryl nedostatky ve všech směrech - z hlediska profesionality obsluhy, čistoty zařízení, či kvality připravovaných pokrmů. Ačkoli člověk, cestující do venkovských oblastí má jistě tomu přiměřená očekávání, existují určité gastronomické zvyklosti a základní pravidla, která by měla být dodržována. Nejčastěji opakujícími se chybami jsou neodborné znalosti personálu i provozovatelů zařízení, jejich nedostatečný dohled a kontrola hladkého a bezchybného chodu provozovny. Z padesáti navštívených míst lze doporučit 14 zařízení, kde je jak příjemné prostředí, tak odpovídající gastronomie, což vytváří celkový dobrý dojem, i když obsluha není zcela profesionální. Zbylých 36 provozoven lze zařadit do řad nižší až velmi nízké kvality.

Druhá polovina praktické části se zabývá průzkumem na bázi dotazníkového šetření. Zde je průzkum zaměřen na podobné aspekty, jako byly hodnoceny v rámci metody Mystery Guest, ovšem v mnohem obecnějším měřítku. Respondenti hodnotili úroveň nabídky ubytovacích i stravovacích služeb, dále kvalitu personálu. Ubytovací služby v Jihočeském kraji, s kterými měli respondenti osobní zkušenost, byly hodnoceny průměrnou známkou 2,91. Stravovací služby dotazovaní známkovali nepatrně lépe, a to průměrnou známkou 2,82. Kvalita personálu z hlediska profesionality a odborných znalostí byla hodnocena průměrnou známkou 2,98 a kvalita personálu z hlediska ochoty a vstřícnosti k hostům získala hodnocení průměrnou známkou 2,9. Dosažené průměry známek vykazují, stejně jako výsledky pozorování Mystery Guest, nízkou úroveň

nabízených služeb. Úroveň jihočeských gastronomických a ubytovacích zařízení se vzhledem k průměrným známkám i výsledkům Mystery Guest, dá ohodnotit jako nedostačující.

Klíčovou otázkou vzhledem k tématu diplomové práce byla otázka, která zjišťuje, kolik z dotázaných by mělo zájem využít pobyt na venkovském statku, či farmě, s možností zapojit se do činností, které k tomu náleží. Více než polovina dotazovaných projevila zájem o tento druh ubytování, dalších osm osob již dokonce tuto nabídku využilo. To je významným ukazatelem, že i přes malou propagaci této formy cestovního ruchu trend zvyšování zájmu o venkovskou turistiku stále vzrůstá a proto má smysl dále tvořit a rozvíjet produkty s touto tematikou.

Další částí dotazníkového šetření byla snaha zmapovat trendy letošní letní sezóny. Respondenti byli dotazováni na jejich plánované dovolené. Nepatrně větší část dotazovaných plánuje dovolenou v zahraničí, ať již se jedná o dovolenou u moře nebo v jiných vnitrozemských destinacích. Druhá část využije spíše domácího cestovního ruchu. Z odpovědí na tuto otázku nelze jednoznačně určit, čemu lidé dávají přednost. V současné době však trend zvyšování zájmu o venkovskou turistiku stále vzrůstá, lidé vyhledávají klid a čisté prostředí venkova. Dá se předpokládat, že tomu tak bude i nadále, čemuž napovídá výsledek další otázky, která zjišťuje postoj respondentů k venkovskému prostředí. Většina dotázaných by dala přednost klidnému venkovskému prostředí před rušným životem velkých destinací.

Poslední dvě otázky dotazníkového šetření byly zaměřeny na téma místních akčních skupin a propagaci mikroregionů. Překvapivým zjištěním bylo poměrně malé povědomí veřejnosti o činnosti místních akčních skupin, kdy pouze 38 osob z dotazovaných 114, odpovědělo, že činnost MAS ve svém regionu nějakým způsobem vnímá. Co se týče propagace mikroregionů, pouze 15 osob ze 114 označilo propagaci jejich mikroregionu jako dostačující.

Venkovský cestovní ruch a další šetrné formy cestovního ruchu mají vysoký potenciál rozvoje, vzhledem k dobrým přírodním podmínkám, které Česká republika nabízí.

Ovšem k úspěšnému rozvoji venkovského cestovního ruchu je potřeba vztah k ekologii a životnímu prostředí. V ekonomicky vyspělejších zemích je tomuto tématu věnován mnohem větší prostor, proto se dá předpokládat i vyšší poptávka po agroturistice. Spotřebitel není nucen, díky své ekonomické situaci, řešit pouze cenu - například u ekologických výrobků, kupuje je a tím podporuje ekofarmy v jejich rozvoji. To se nedá říci o českém spotřebiteli.

Další z příčin nižší návštěvnosti venkova je také stav místních komunikací a cyklostezek, stejně tak historických a kulturních památek. Někteří majitelé venkovských usedlostí, kteří se rozhodli podnikat ve venkovském cestovním ruchu, se navíc zaměřují spíše na chov zvířat a měli by si uvědomit, že návštěvníci vyžadují také přiměřené služby a ubytování v odpovídající kvalitě. Hosté jsou také často nedostatečně informováni o možnostech venkovské turistiky, jde tedy o nedostatečnou propagaci, která by stála za zdokonalení. Přesto však zájem o venkovskou turistiku vzrůstá a podnikání v této oblasti má budoucnost.

SUMMARY

The diploma work is aimed at analysis of travel trade services, provided in accomodation facilities in the country area. In the theoretical part, the term country travel trade in the Czech context is defined and discused. Development, contemporary trends and area differences in the capacity of accomodation and boarding facilities are described and discussed in the analytical part. The importance of these facilities for the regional development, including local action groups is described either. Services, presently offerred, are evaluated in terms of quantity and quality; the method of mystery shopping has been used for this evaluation. Evaluated facilities are mutualy compared. Additionally, SWOT analysis and situation analysis have ben used in this work.

The analysis of the data showed an ideal conditions for the development of country travel trade in the South Bohemian region of the Czech republic. The study has been situated in two districts - Jindřichův Hradec and České Budějovice. 50 facilities have been visited. In the majority of them, I have found lower standarts of provided services, compared to the demand.

Key words: country travel trade, boarding services, accomodation services, regional development.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Tištěné zdroje:

1. BOHÁČKOVÁ I., HRABÁNKOVÁ M. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H.Beck, 2009. 134 s. ISBN 978-80-7400-111-6
2. FELLEGIOVÁ E. *Destinační management*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2008. ISBN 978-80-7394-102-4
3. HESKOVÁ, M. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006. 152 s. ISBN 80-7168-948-3
4. HORNER S., SWARBROOKE J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2003. ISBN 80-247-0202-9
5. HRABÁNKOVÁ, M., HÁJEK, T. *Management cestovního ruchu*. České Budějovice: JČU Zemědělská fakulta, 2002. ISBN 80-7040-580-5
6. INDROVÁ, J. a kol. *Cestovní ruch*. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4
7. KOLEKTIV AUTORŮ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2007. ISBN 80-245-1159-2
8. KUČEROVÁ, I. *Ekonomika se zaměřením na cestovní ruch*. Praha: Idea servis, konsorcium, 1997. ISBN 80-85970-14-7
9. LACINA, K. *Research report 1. Partnerství pro cestovní ruch na regionální úrovni*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. ISBN 978-80-7194-974-9
10. MLEJNKOVÁ L. *Služby společného stravování*. Praha: Oeconomica, 2005. 51 s. ISBN 80-245-0870-2
11. PÁSKOVÁ M., ZELENKA J. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. ČR: MMR, 2002.
12. RYGLOVÁ K. *Cestovní ruch*. Brno: B.I.B.S., a.s., 2005. ISBN 80-86575-92-6
13. STŘÍBRNÁ M. *Venkovská turistika a agroturistika*. Praha: Profi Press, s.r.o., 2005. ISBN 80-86726-14-2

Elektronické zdroje:

1. ANGUS FARMA RANČICE. [online].[cit. 2011-04-25]. Dostupné z WWW: <<http://angus.unas.cz>>
2. BUSSINESINFO.CZ. [online].[cit. 2011-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/jihocesky-kraj/charakteristika-jihoceskeho-kraje/1000923/40978/>>
3. CZECHTOURISM. *Didaktické podklady*. [online].[cit. 2011-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>>
4. DVŮR HAMR. [online].[cit. 2011-04-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.dvurhamr.cz/>>
5. FONDY EU. [online].[cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/a0/a0417fa5-69da-4c87-b982-2f6ac529e649.pdf>>
6. FONDY EU. [online].[cit. 2011-02-26]. Dostupné z WWW: <[http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-\(EAFRD\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(EAFRD))>
7. HO.RE.KA ČR Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu. [online].[cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.firmyvpraze.cz/detail/44754-ho-re-ka-cr-sdruzeni-podnikatelu-v-pohostinstvi-a-cestovnim-ruchu/kontakt/>>
8. JIHOČESKÝ KRAJ. [online].[cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <[http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=710&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=710&par[lang]=CS)>
9. KLUB ČESKÝCH TURISTŮ. [online].[cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.kct.cz/uvod>>
10. MIKROREGION VLTAVOTÝNSKO. *MAS Vltava*. [online].[cit. 2011-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.vltavotynsko.cz/aktuality/13-aktuality.html>>
11. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Světová organizace cestovního ruchu*. [online].[cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <[http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Mezinarodni-spoluprace-\(1\)/Ucast-v-](http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Mezinarodni-spoluprace-(1)/Ucast-v-)>

mezinárodních-organizacích-/Světová-organizace-cestovního-ruchu-
(UNWTO)>

12. MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA HLUBOCKO - LIŠOVSKO. [online].[cit. 2011-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.mashl.cz/>>
13. MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA SDRUŽENÍ RŮŽE. [online].[cit. 2011-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://mas.sdruzeniruze.cz/>>
14. MAS TŘEBOŇSKO. [online].[cit. 2011-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.mas-trebonsko.cz/>>
15. MORAVSKÉ VINAŘSKÉ STEZKY. [online].[cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.stezky.cz/cze/trasy/vinarske_stezky/>
16. NADACE PARTNERSTVÍ. *Greenways*. [online].[cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.nadacepartnerstvi.cz/greenways>>
17. NÁRODNÍ SÍŤ MAS ČR. [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.nsmascr.cz/index.php?id=o_nas.html>
18. PENZION MLÝNSKÝ DVŮR. [online].[cit. 2011-04-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.mlynsky-dvur.cz>>
19. PRÁZDNINY NA VENKOVĚ. [online].[cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.prazdninynavenkove.cz/proc-s-nami.php>>
20. ROŽMBERSKÝ ROK. [online].[cit. 2011-04-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.rozmberskyrok.cz>>
21. STEZKY DĚDICTVÍ. [online].[cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.stezky-dedictvi.cz/stezky-dedictvi-projekt/>>
22. SVAZ PODNIKATELŮ ČR VE VENKOVSKÉ TURISTICE A AGROTURISTICE. [online].[cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://czech.republic.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=88972>>
23. SVAZ VENKOVSKÉ TURISTIKY. [online].[cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.svazvt.cz/>>
24. VENKOV. *Místní akční skupiny*. [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>>

SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Tabulka 1:	SWOT analýza Jihočeského kraje	str. 52- 53
Tabulka 2:	Seznam MAS	str. 54-55
Tabulka 3:	Vyhodnocení průzkumu Mystery Guest	str. 76-82
Obrázek 1:	Mapa místních akčních skupin	str. 55
Grafy 1-17:	Grafické znázornění odpovědí dotazníkového šetření	str. 86-94

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1: Trendy ve vývoji a počtu ubytovacích kapacit v Jihočeském kraji podle ČSÚ
- Příloha 2: Protokol pro provedení Mystery Guest
- Příloha 3: Seznam navštívených zařízení
- Příloha 4: Dotazník
- Příloha 5: Fotodokumentace vybraných agroturistických zařízení (Dvůr Hamr, Mlýnský dvůr, Angus farma Rančice)

PŘÍLOHY

Příloha 1

Trendy ve vývoji a počtu ubytovacích kapacit v Jihočeském kraji

rok	Počet zařízení	Počet pokojů	Počet lůžek	Počet míst pro stany a karavany
2000	929	16 629	47 871	11 501
2001	961	16 303	48 015	11 017
2002	983	17 067	50 735	11 932
2003	1 009	17 312	51 130	11 850
2004	1 007	17 307	51 685	13 142
2005	995	17 400	52 011	13 999
2006	1 011	17 846	53 504	14 544
2007	1 022	18 122	53 590	14 423
2008	984	17 691	51 381	13 967
2009	974	17 729	50 656	14 214

Zdroj: ČSÚ, Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v krajích – 2010

Jihočeský kraj						
Rok	Počet hostů	Nerezidenti	Rezidenti	Počet přenocování	Nerezidenti	Rezidenti
2000	937 999	218 342	719 657	4 102 618	680 888	3 421 730
2001	920 097	241 802	678 295	3 247 034	627 272	2 619 762
2002	796 265	245 864	550 401	2 863 549	702 084	2 161 465
2003	936 338	246 145	690 193	3 406 605	733 920	2 672 685
2004	1 067 843	318 487	749 356	3 649 531	843 832	2 805 699
2005	1 023 289	326 962	696 327	3 490 237	896 219	2 594 018
2006	1 101 216	333 402	767 814	3 746 744	845 074	2 901 670
2007	978 717	315 629	663 088	3 127 834	779 492	2 348 342
2008	936 032	301 115	634 917	2 954 129	730 141	2 223 988
2009	917 033	283 187	633 846	2 855 936	652 033	2 203 903
2010	899 274	289 541	609 733	2 725 909	621 867	2 104 042

Zdroj: ČSÚ, Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v kraji – 2010

Příloha 2

Protokol pro provedení Mystery Guest

„MYSTERY GUEST“	
Průzkum stravovacích zařízení	
Identifikační údaje	
Název zařízení:	
Druh, kategorie:	
Obec:	
www adresa:	

Kritérium č. 1 – VZHLED A IMAGE PROVOZOVNY		
1.	Celkové hodnocení vzhledu a image provozovny	
<i>Poznámky:</i>		
2.	Image / styl zařízení	
<i>Poznámky:</i>		
3.	Vzhled – vnější prostory	
<i>Poznámky:</i>		
4.	Vzhled – vnitřní prostory (osvětlení, barvy, atmosféra)	
<i>Poznámky:</i>		
5.	Úroveň nabídky (přehlednost, vzhled)	
<i>Poznámky:</i>		
6.	Obsah nabídky (šíře, nápaditost)	

<i>Poznámky:</i>		
7.	Denní menu, speciální nabídka	
<i>Poznámky:</i>		
8.	Nabídka na internetu (www stránky, aktuálnost, přehlednost)	
<i>Poznámky:</i>		
9.	Personál (počet)	
<i>Poznámky:</i>		
10.	Upravenost personálu	
<i>Poznámky:</i>		

Kritérium č. 2 – PRŮBĚH OBSLUHY		
1.	Celkové hodnocení průběhu obsluhy, celková spokojenost hosta	
<i>Poznámky:</i>		
2.	Uvítání hosta, oslovení, uvedení ke stolu	
<i>Poznámky:</i>		
3.	Představení nabídky, výběr, doporučení pokrmu, nápoje	
<i>Poznámky:</i>		
4.	Chování obsluhy (ochota, vstřícnost)	
<i>Poznámky:</i>		
5.	Schopnosti obsluhy (poradit, informovat)	

<i>Poznámky:</i>		
6.	Profesionalita obsluhy (odborné znalosti a dovednosti, servis)	
<i>Poznámky:</i>		
7.	Způsob obsluhy	
<i>Poznámky:</i>		
8.	Doba přípravy zvoleného pokrmu	
<i>Poznámky:</i>		
9.	Velikost porcí, teplota, gramáž	
<i>Poznámky:</i>		
10.	Kvalita použitých surovin	
<i>Poznámky:</i>		
11.	Chutnost, vzhled	
<i>Poznámky:</i>		
12.	Shoda pokrmu s nabídkou v jídelním lístku	
<i>Poznámky:</i>		
13.	Vyúčtování (doba)	
<i>Poznámky:</i>		
14.	Forma účtu, přehlednost	
<i>Poznámky:</i>		
15.	Správnost účtovaných položek	

<i>Poznámky:</i>		
16.	Rozloučení s hostem, poděkování za návštěvu	
<i>Poznámky:</i>		

Kritérium č. 3 – CELKOVÝ DOJEM, ČISTOTA, HYGIENA		
1.	Celkový dojem (atmosféra, obsluha, zařízení, čistota)	
<i>Poznámky:</i>		
2.	Celková čistota, bezpečnost	
<i>Poznámky:</i>		
3.	Detaily (čisté ubrusy, prostírání, příbory, skleničky)	
<i>Poznámky:</i>		
4.	Hygiena personálu, kouření a jídlo za barem, soukromé telefonování	
<i>Poznámky:</i>		
5.	Hygiena na toaletách a v přílehlých prostorách	
<i>Poznámky:</i>		

Příloha 3

Seznam navštívených zařízení

V tabulce jsou vyznačeny provozovny, které poskytují stravovací i ubytovací služby, zbylá jsou ryze gastronomická zařízení.

	Název zařízení	Obec	Okres
1.	Borovanský mlýn	Samota, Borovany	ČB
2.	Cepská hospoda	Cep	JH
3.	Češnovická hospůdka	Češnovice	ČB
4.	Česká Kanada	Staňkov	JH
5.	Dvůr Hamr	Lužnice	JH
6.	Hamr	Údolí u Nových Hradů	ČB
7.	Hostinec Jakule	Jakule	ČB
8.	Hostinec U Točíka	Kunžak	JH
9.	Hostinec U Jitky	Roseč	JH
10.	Hostinec Horní Slověnice	Horní Slověnice	JH
11.	Hostinec Hlincova Hora	Hlincova Hora	ČB
12.	Jihočeská hospůdka U Šírků	Domanín	JH
13.	Koliba Mláka	Mláka	JH
14.	Landštějský dvůr	Landštejn	JH
15.	Lesní hotel Peršlák	Peršlák	JH
16.	Mlýnský dvůr	Obora, Třeboň	JH
17.	Motorest Děbolín	Děbolín	JH
18.	Motorest Valtínov	Valtínov	JH
19.	Občerstvení Za zdí	Majdalena	JH
20.	Pohostinství U Petříků	Majdalena	JH
21.	Penzion a restaurace Blata	Sedlec	ČB
22.	Penzion a restaurace Červené Blato	Petříkov	ČB

23.	Penzion a restaurace Dvorce	Dvorce	JH
24.	Penzion a restaurace Jižní Dvůr	Pištín	ČB
25.	Penzion a restaurace Nová hospoda	Sedlec – Lékařova Lhota	ČB
26.	Penzion a restaurace Rožmberská hospůdka	Stará Hlína	JH
27.	Penzion a restaurace Rudolec	Český Rudolec	JH
28.	Penzion a restaurace U černého čápa	Dolní Žďár	JH
29.	Penzion a restaurace U Emy Destinové	Stříbřec	JH
30.	Penzion a restaurace U Jiřího	Hranice	ČB
31.	Penzion Hamr	Hamr	JH
32.	Penzion Lužnice	Tušť	JH
33.	Penzion Marie	Žumberk, Žár	ČB
34.	Penzion Medenice	Staňkov	JH
35.	Penzion Pod kaštany	Hojná voda	ČB
36.	Penzion U Kačerů	Klec	JH
37.	Penzion U Pilaře	Hamr – Kosky	JH
38.	Restaurace Jeřábek	Lásenice	JH
39.	Restaurace a penzion Malše	Římov	ČB
40.	Restaurace Na Vráži	Otěvěk	ČB
41.	Restaurace Paříž	Štěpánovice	ČB
42.	Restaurace Ponorka	Lužnice	JH
43.	Restaurace Sport	Horní Stropnice	ČB
44.	Restaurace U Formana	Stráž nad Nežárkou	JH
45.	Restaurace U Jakuba	Halámky	JH
46.	Restaurace U Mocnáře	Deštná	JH
47.	Restaurace U Sandokana	Staňkov	JH
48.	Restaurace The Rock Bar	Tušť	JH
49.	Rodinný penzion Kamínek	Nové Hrady	ČB
50.	Rodinný penzion Pod Šibeňákem	Strmilov	JH

Zdroj: vlastní

Příloha 4

Dotazník

DOTAZNÍK

Vážená paní, vážený pane,
dovoluji si Vás požádat o vyplnění krátkého dotazníku, jehož výsledky budou použity ke zpracování diplomové práce. Vámi uvedené údaje jsou anonymní.

---

1. Pohlaví:

- Žena   Muž

2. Věk:

- 15 – 20   31 – 40   51 – 65
 21 – 30   41 – 50   66 a více

3. Odkud pocházíte:

- Jindřichohradecko   Strakonicko   Tábořsko
 Českokrumlovsko
 Českobudějovicko   Prachaticko   Písecko
 Jiné

U otázek je možné zaškrtnout i více odpovědí, než jednu.

---

4. Využil/a jste již někdy ubytovacích služeb v Jihočeském kraji?

- Ano
 Ne – přejděte k otázce č. 9

5. Pokud ano, jakých?

- Hotel 2-3*
 Hotel 4-5*
 Penzion
 Ubytování v soukromí
 Turistická ubytovna
 Venkovské stavení, farma
 Vlastní chalupa, chata
 Ubytování u příbuzných a známých
 Kemp
 Jiné

6. Chyběly Vám zde nějaké služby?

- Ano
- Ne

7. Jakou formu stravování jste při svém pobytu využili?

- Místní restaurace
- Hotelová restaurace
- Místní obchody a občerstvení
- Vlastní vaření
- Nevyužili jsme stravovacích služeb

8. Ohodnot'te všeobecnou úroveň ubytovacích zařízení v Jihočeském kraji:

(1=nejlepší, 5=nejhorší)

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

9. Ohodnot'te všeobecnou úroveň stravovacích zařízení v Jihočeském kraji:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

10. Ohodnot'te kvalitu personálu, jeho profesionalitu a odborné znalosti (obecně):

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

11. Ohodnot'te kvalitu personálu, z hlediska ochoty, chování k hostům a vstřícnosti (obecně):

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

12. Využil/a byste někdy ubytování na venkovském statku/farmě s možností zapojit se do činností na farmě?

- Ano
- Ne
- Již jsem využil/a
  - Využiji někdy znovu
  - Nechci využít znovu

13. Kde strávíte letošní dovolenou?

- Zahraniční destinace - moře
- Zahraniční destinace – jiné
- Česká republika – venkov
- Česká republika – jiné
- Doma
- Jiné

14. Forma Vaší letošní dovolené:

- Rekrece, odpočinek
- Kulturně – poznávací (*kulturní akce, historické památky, přírodní atraktivita, technické atraktivita,...*)
- Lázeňsko – léčebná
- Sportovně – rekreační (*vodní sporty, cykloturistika, pěší turistika,...*)
- Venkovská turistika, agroturistika, ekoagroturistika, hippoturistika (jízda na koni)
- Chataření, chalupaření
- Jiná

15. Při představě ideální dovolené byste dali přednost raději:

- Málo lidí, souznění s přírodou, klid, ticho, relaxace, les, zvířata, ...
- Život, lidé, nákupy, poznání, městská atmosféra, zážitky, večerní zábava, adrenalin, ...
- Kompromis mezi oběma

16. Vnímáte ve svém regionu činnost Místních akčních skupin? (=společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy, kteří spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z EU):

- Ano
- Ne
- Nevím

17. Myslíte si, že propagace mikroregionů je dostačující?

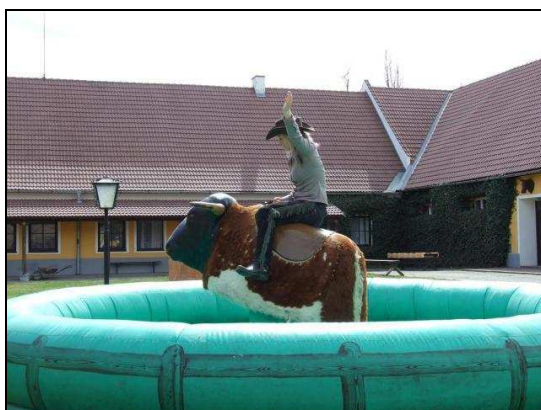
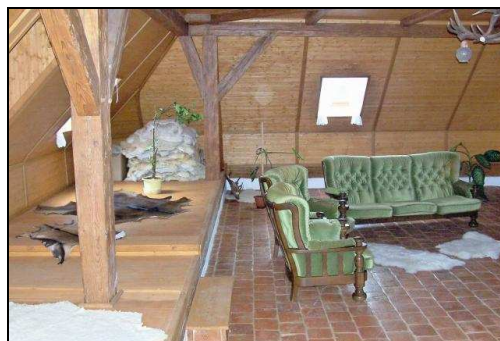
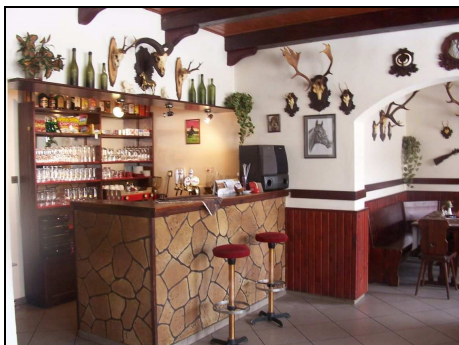
- Ano
- Ne
- Nevím

Děkuji Vám za čas strávený vyplněním dotazníku.

Kateřina Kušnerová
Studentka JČU
Zdroj: vlastní

Příloha 5

Penzion a restaurace Mlýnský dvůr

(zdroj: www.mlynsky-dvur.cz)

Dvůr Hamr

(zdroj: www.dvurhamr.cz)

Angus farma Rančice

(zdroj: www.angus.unas.cz)